

COI Focus

AFGHANISTAN

Veiligheidssituatie in Jalalabad, Behsud en Surkhrod

18 maart 2019 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Inleiding.....	3
1. Geschiedenis en context van de stad Jalalabad	5
2. Huidige situatie en recente ontwikkelingen.....	10
3. Typologie van het geweld.....	14
3.1. Jalalabad (stad en district).....	15
3.1.1. Aantal incidenten.....	15
3.1.2. Aard van de incidenten.....	15
3.2. Behsud	18
3.2.1. Aantal incidenten.....	18
3.2.2. Aard van de incidenten.....	18
3.3. Surkhrod	19
3.3.1. Aantal incidenten.....	19
3.3.2. Aard van de incidenten.....	19
4. Doelwitten en slachtoffers van het geweld.....	20
4.1. Statistieken.....	20
4.2. Analyse	21
5. Actoren van het geweld.....	23
5.1. Islamitische Staat (ISKP).....	23
5.2. Taliban	24
6. IDP's en vluchtelingen	26
7. Impact van het geweld.....	30
7.1. Functioneren van de overheidsdiensten	30
7.2. Toegang tot de basisvoorzieningen	31
7.3. Bereikbaarheid	32
Samenvatting	35
Bibliografie.....	36

Inleiding

In deze COI Focus beschrijft Cedoca de veiligheidssituatie in de stad Jalalabad, hoofdplaats van de provincie Nangarhar in het oosten van Afghanistan. De verslagperiode voor dit rapport bestrijkt de periode tussen 1 februari 2018 en 31 januari 2019. Het onderzoek is afgerond op 25 februari 2019. Deze COI Focus is een actualisering van de gelijknamige COI Focus Veiligheidssituatie in Jalalabad van 20 februari 2018.¹

Deze COI Focus bevat geen beschrijving van de huidige stand van het conflict in Afghanistan in zijn geheel, noch van de situatie in de provincie Nangarhar. Hoewel de veiligheidsanalyse in de stad Jalalabad centraal staat, handelt een deel van de informatie (bijvoorbeeld die met betrekking tot de typologie van het geweld) ook over het gelijknamige district Jalalabad en de omliggende districten Behsud en Surkhrod, respectievelijk ten noorden en ten westen van de stad Jalalabad. Verschillende bronnen geven immers aan dat er een ruimere stadsregio bestaat die delen van Behsud en Surkhrod omvatten. Indien nodig maakt Cedoca duidelijk of de informatie enkel voor de hoofdstad of voor het district Jalalabad geldt.

Cedoca merkt op dat de feitelijke berichtgeving over de veiligheidssituatie niet volledig is. Door de beperkte toegankelijkheid van de door het conflict geaffecteerde gebieden en gemeenschappen kunnen journalisten en verslaggevers vaak geen gedetailleerd verslag uitbrengen over deze regio's. In de grote steden kunnen ze de situatie meestal wel nauwkeuriger opvolgen. Internationale organisaties melden ook dat methodologische beperkingen een exhaustieve weergave van het conflict verhinderen. Een voorbeeld hiervan is het onderscheid tussen burgers en strijdende partijen. Om na te gaan of een mannelijk slachtoffer met strijdbare leeftijd burger of strijder is, worden de beschikbare feiten per geval bekeken. Wanneer de beschikbare informatie onvolledig is worden dergelijke slachtoffers niet in de statistieken opgenomen.²

Ontvoeringen worden vaak uit de persberichten geweerd om veiligheidsredenen.³ Informatie en data met betrekking tot de veiligheidssituatie zijn de afgelopen jaren steeds schaarser, gepolitiseerd en minder transparant geworden.⁴ Sinds het voorjaar 2017 beschikt Cedoca niet langer over cijfers met betrekking tot de veiligheidssituatie die in het verleden werden verkregen van een hooggeplaatste westerse veiligheidsanalist in Kabul.

Om deze reden gebruikt Cedoca vooral bronnen die op systematische wijze de veiligheidssituatie in Afghanistan analyseren. In de eerste plaats zijn dit de publicaties van de verschillende agentschappen en van de missie van de Verenigde Naties in Afghanistan. De periodieke rapporteringen van de United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), de secretaris-generaal van de Verenigde Naties aan de Algemene Vergadering (UN Secretary-General, UNSG), het Hoog Commissariaat voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, OHCHR), het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor Vluchtelingen (United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR) en het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire zaken van de Verenigde Naties (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, UNOCHA) zijn de belangrijkste en meest omvattende bronnen over de staat van het conflict.

Deze COI Focus maakt gebruik van cijfergegevens met betrekking tot veiligheidsincidenten uit de inventaris van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaans *non-profit*

¹ Cedoca, Veiligheidssituatie in Jalalabad, 20/02/2018, [url](#)

² UNAMA, 24/02/2019, p. 15, [url](#)

³ UNAMA, 08/2010, pp. 6-7, [url](#)

⁴ AAN (Ruttig T.), 29/01/2018, [url](#)

project dat informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Daarnaast vraagt Cedoca regelmatig advies aan een hooggeplaatste westerse veiligheidsanalist in Kabul. Dit op voorwaarde dat geen verwijzing wordt gemaakt naar deze persoon of naar zijn organisatie. Het gaat om een analist die om professionele redenen de veiligheidssituatie nauwgezet opvolgt.

Verder doet Cedoca onder meer een beroep op informatie van (veiligheids-)analisten, de rapporten van de Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), analyses van onafhankelijke onderzoeksorganisaties zoals Afghanistan Analysts Network (AAN) en Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU), van consultancybureau en onafhankelijke denktank Samuel Hall en The Liaison Office (TLO). Daarnaast raadpleegt Cedoca rapporten en publicaties van het European Asylum Support Office (EASO) en van COI-eenheden van andere Europese landen. Voor anekdotische illustraties verzamelt Cedoca feitenmateriaal in Afghaanse en internationale nieuwsbronnen.

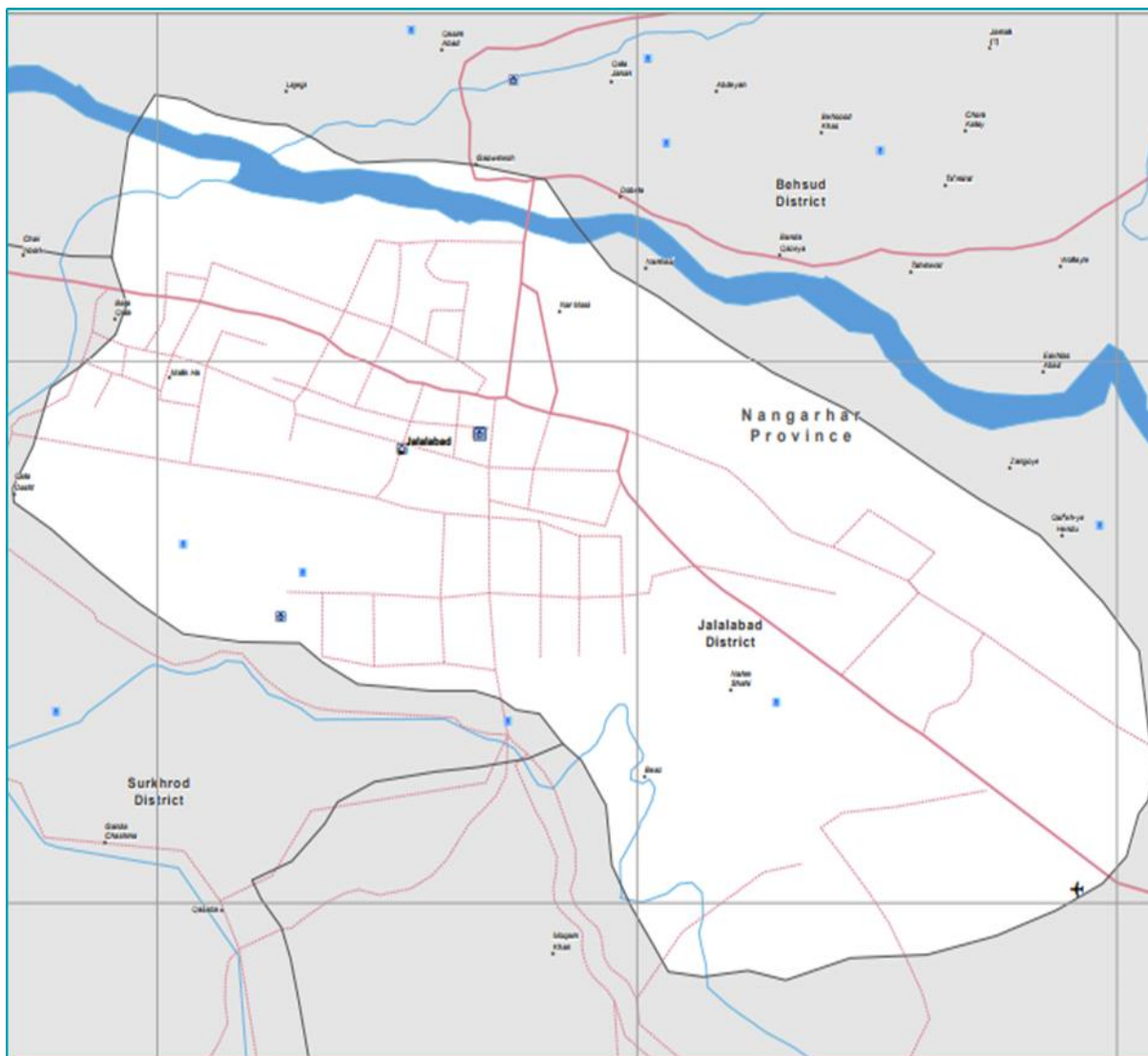
Hoe dan ook is de opsomming van incidenten in deze COI Focus niet exhaustief. De feiten die wel worden aangehaald zijn opgenomen omdat ze relevant zijn voor de inschatting van de veiligheid. Toekomstige ontwikkelingen en incidenten die kaderen binnen het beschreven geweldpatroon zal Cedoca bij een volgende actualisatie van dit rapport opnemen. In het geval van fundamentele wijzigingen in het patroon van het geweld zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

Het eerste hoofdstuk van deze COI Focus schetst de geschiedenis en de context van de stad Jalalabad. Daarop volgt een bespreking van de huidige situatie en de recente ontwikkelingen in het conflict, gericht op de typologie van het geweld, de actoren in het conflict en de doelwitten en slachtoffers van het geweld. Verder komt de situatie van de *internally displaced persons* (IDP's) in de omgeving van Jalalabad aan bod. Het laatste hoofdstuk belicht de impact van het geweld op het dagelijkse leven in de omgeving van de stad, met hierbij aandacht voor het functioneren van de ordediensten, de toegang tot basisvoorzieningen en de bereikbaarheid van de stad Jalalabad.

De geraadpleegde bronnen hanteren vaak verschillende schrijfwijzen voor Afghaanse plaats- en persoonsnamen. Naar analogie met het European Asylum Support Office (EASO) neemt Cedoca de schrijfwijze voor de namen van districten en provincies over van UNOCHA. Eveneens naar analogie met EASO gebruikt Cedoca in deze COI Focus de afkorting ISKP om te verwijzen naar de groepering Islamitische Staat (IS, ISIS, ISIL of *Daesh*). De Afghaanse tak van Islamitische Staat wordt Islamitische Staat Khorasan-provincie (ISKP) genoemd.⁵

⁵ EASO, 12/2017, p. 13, [url](#)

1. Geschiedenis en context van de stad Jalalabad

Figuur 1: Kaart provincie Nangarhar, district Jalalabad met stad Jalalabad⁶

Jalalabad is de hoofdplaats van de provincie Nangarhar in het oosten van Afghanistan. De stad situeert zich in het district Jalalabad en wordt omgeven door de districten Behsud, Surkhrod, Chaparhar, Kama en Rodat.⁷ Ondanks de historische waarde van de stad als het toneel waar grote veldslagen en externe inmenging op de lokale politiek plaatsvond, is Jalalabad ook het centrum van het politieke, sociale en economische leven in de oostelijke regio van Afghanistan.⁸ Vandaag de dag wordt Jalalabad aanzien als een van de vijf grootste steden in Afghanistan.⁹

⁶ UNOCHA, 14/04/2014, p. 12, [url](#)

⁷ UNOCHA, 14/04/2014, p. 12, [url](#)

⁸ AREU (Jackson A.), 22/06/2014, p. 11, [url](#)

⁹ Pajhwok Afghan News, 03/06/2013, [url](#); USAID, s.d., [url](#)

In 1958 bevatte de stad slechts één politiedistrict of *nahia*.¹⁰ Volgens verschillende geraadpleegde bronnen waaronder de website van de stad Jalalabad is er momenteel sprake van zes *nahia*.¹¹ De geraadpleegde bronnen zijn echter niet eenduidig over de precieze afbakening van de zesde *nahia* (zie verder). Volgens een schatting van UNOCHA telt de stad Jalalabad in augustus 2016 232.901 inwoners. Dit is een schatting van het inwonersaantal in de stads kern.¹² Andere schattingen, wijzen op een inwonersaantal van ongeveer 500.000 tot 1 miljoen in de regio van de stad Jalalabad.¹³ De bevolking van de provincie Nangarhar bestaat voornamelijk uit Pashtun, Pachay, Tadzjiken, Gujjars en Kuchis.¹⁴ Verder wonen er ook een kleine minderheid Hindoe-Sikhs in de stad.¹⁵ De huidige burgemeester van de stad Jalalabad is Riazulla Dermal.¹⁶ Hij is aangesteld in april 2018.¹⁷

De stad Jalalabad is een belangrijk commercieel centrum in het oosten van Afghanistan. Jalalabad heeft een strategische ligging op de weg die Kabul met Peshawar in Pakistan verbindt. De weg komt ten noorden van de stad, ter hoogte van de Daruntadam, Nangarhar binnen vanuit de provincie Laghman en verlaat Nangarhar via de grenspost in Torkham. Deze weg, die langs de grensovergang in Torkham en de Khyberpas loopt, is een van de belangrijkste bevoorradingswegen van de Afghaanse hoofdstad.¹⁸ De hoeveelheid Pakistaanse producten op de lokale markt is zo groot, dat de belangrijkste munteenheid in de stad Jalalabad de Pakistaanse roepie is en niet de Afghani.¹⁹ In de stad Jalalabad vinden veel industriële en zakelijke activiteiten plaats. Ongeveer 249 kleine bedrijven zijn actief in de industriële parken in de buitenwijken van de stad. Deze bedrijven produceren onder meer marmer en onderdelen voor motorfietsen. Er is ook een fabriek aanwezig die olijfolie produceert.²⁰

Er zijn sterke seizoensgebonden migratiepatronen met velen die de koude wintermaanden in Kabul ontvluchten naar Jalalabad en in omgekeerde richting de drukkende hitte in de zomer ontvluchten richting Kabul. Hele buurten kunnen leeglopen tijdens de zomermaanden en weer vollopen tijdens de wintermaanden. Daarenboven gaan veel mensen regelmatig de grens over om werk te zoeken in Pakistan. Deze tijdelijke arbeidsmigratie en goed onderhouden stam- en familierelaties hebben een dicht en stabiel transnationaal netwerk doen ontstaan tussen de Pashtun aan beide zijden van de grens.²¹ Iemand bezoeken in Peshawar is volgens een rapport van Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU) voor de inwoners van Jalalabad bijna hetzelfde als iemand bezoeken in een ander stadsdeel. Bovendien gaan de meeste inwoners van Jalalabad in deze context regelmatig naar Pakistan voor de beter geachte medische hulp, zelfs voor basishulp.²² Volgens Hervé Nicolle, analist bij consultancybureau Samuel Hall uit Kabul, zijn de steden Peshawar, Jalalabad en Kabul erg nauw met elkaar verbonden op sociaal, cultureel en economisch vlak.²³

Verwijzend naar een rapport van AREU, geeft EASO in het rapport van december 2017 over de veiligheidssituatie aan dat de geschiedenis van Afghanistan wordt gekenmerkt door een structurele scheiding tussen stad en platteland.²⁴ Tot eind 1978 werd alle stadsontwikkeling in de stad Jalalabad uitgevoerd volgens het masterplan van Sadar Mohammad Daoud Khan uit 1970. Als gevolg van

¹⁰ Mumtaz W., 06/2013, [url](#)

¹¹ Jalalabad Municipality (Islamic Republic of Afghanistan), s.d., [url](#); Mumtaz W., 06/2013, [url](#)

¹² UNOCHA, 11/08/2016, [url](#)

¹³ AREU (Giovacchini T.), 08/2011, p. 5, [url](#); Pajhwok Afghan News, 05/07/2017, [url](#)

¹⁴ Office Of The President (Islamic Republic of Afghanistan), s.d., [url](#); Pajhwok Afghan News, 25/02/2017, [url](#)

¹⁵ Al Jazeera, 01/01/2017, [url](#)

¹⁶ IDLG, 18/12/2018, [url](#)

¹⁷ Pajhwok Afghan News, 05/04/2018, [url](#)

¹⁸ USAID, 03/2013, p. 16, [url](#)

¹⁹ AREU (Minoia G., Mumtaz W., Pain A.), 11/2014, p. 6, [url](#)

²⁰ Westerse veiligheidsmedewerker, senior analist, e-mail, 19/12/2017

²¹ AREU (Schütte S.), 05/2006, p. 3, [url](#)

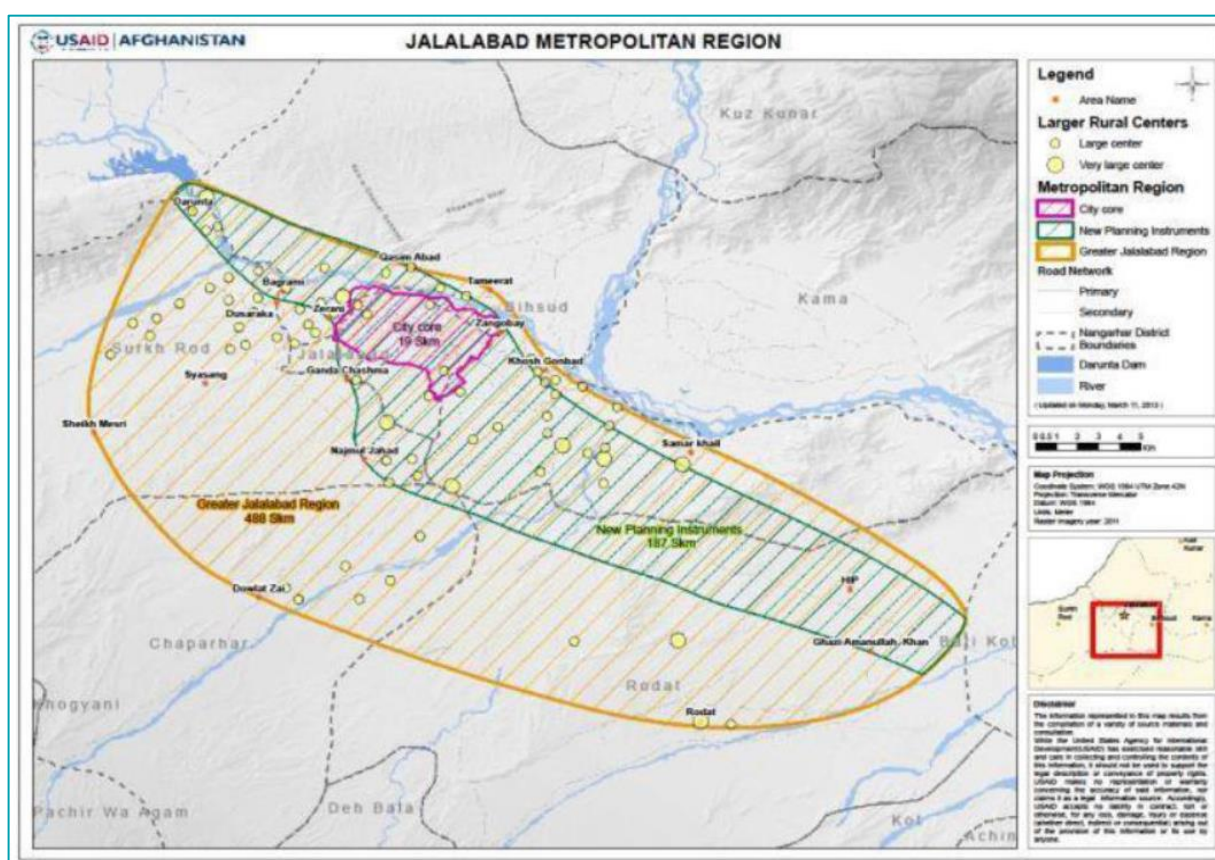
²² AREU (Schütte S.), 05/2006, p. 3, [url](#)

²³ Nicolle H., onuitgegeven toespraak opgetekend door Cedoca, 02-03/12/2015

²⁴ EASO, 12/2017, p. 58, [url](#)

regimeveranderingen en decennia van geweld is het masterplan van Jalalabad niet uitgevoerd zoals initieel gepland. Tijdens de laatste decennia hebben geweld, burgeroorlog, interpersoonlijke conflicten en acties van informele machtshouders samen geleid tot ontsporing van het masterplan, dat de legale stedelijke ontwikkeling van Jalalabad negatief heeft beïnvloed.²⁵ Snelle urbanisatie, gedreven door economische migratie, plattelandsvlucht, terugkeer van Afghaanse vluchtelingen uit Pakistan en conflict-gerelateerde ontheemden, heeft de omliggende dorpen doen opgaan in een groter gebied, dat zich ver buiten de stadskern bevindt.²⁶

Een rapport van het United States Agency for International Development (USAID) van 2013 spreekt van een "Metropolitan Region" of de "Greater Jalalabad Region", een regio die zich uitstrekt over gebieden in omliggende districten. Onderstaande kaart (figuur 2) toont volgens het rapport van USAID de Jalalabad "Metropolitan Region" aan.

Figuur 2: kaart Jalalabad "Metropolitan Region"²⁷

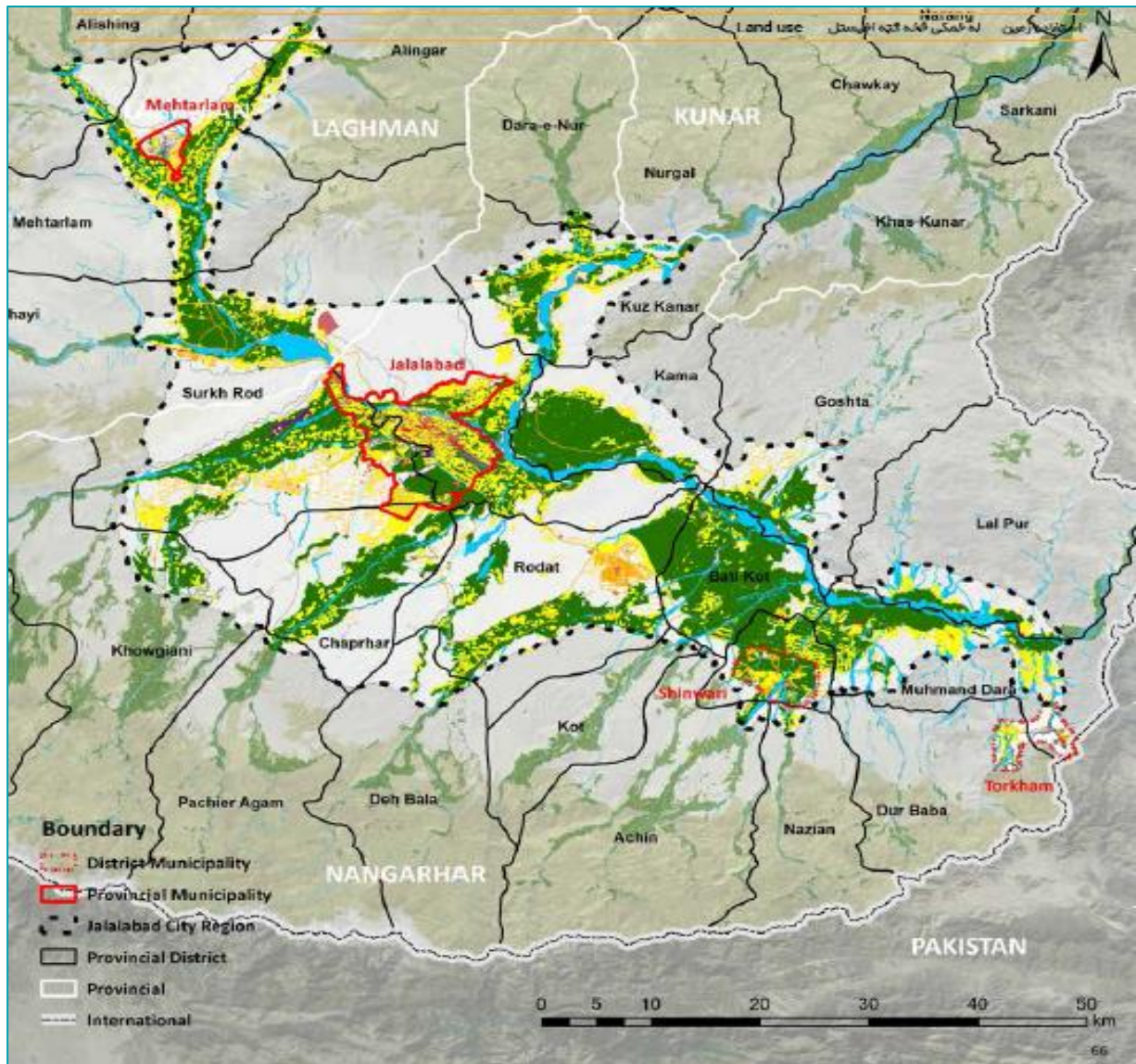
Een studie van de Afghaanse overheid in samenwerking met UN-Habitat van augustus 2016 tekent op een kaart een "Jalalabad City Region" en "Provincial Municipality" uit (figuur 3). De afbakening van de "Provincial Municipality" behelst de stad Jalalabad en strekt zich eveneens uit over enkele centraal

²⁵ Mumtaz W., 06/2013, [url](#)

²⁶ USAID, 03/2013, pp. 12-15, [url](#)

²⁷ USAID, 03/2013, p. 14, [url](#)

gelegen districten rond de stad, zoals delen van Behsud in het noorden en delen van Surkhrod in het westen.²⁸

Figuur 3: Kaart Jalalabad "City Region, Regional Context"²⁹

Hoewel de geraadpleegde bronnen (het rapport van USAID en de studie van de Afghaanse overheid) niet hetzelfde gebied afbakenen, kan hieruit worden afgeleid dat het stedelijk weefsel van de stad Jalalabad groter is dan de districtsgrenzen aanduiden (zie figuren 2 en 3).

In een e-mail van 7 januari 2018 aan Cedoca stelt een medewerker van UN-Habitat het volgende over de Jalalabad "City Region":

²⁸ GIROA, 08/2016, p. 65, [url](#)

²⁹ GIROA, 08/2016, p. 65, [url](#)

"We define the Jalalabad City Region as those areas that have a functional relationship with the metropolitan area, which – as you note – extends further than the municipal boundary of Jalalabad city. In this case the 'City Region' was determined through an analysis of satellite photography, and included all of those areas with continuous linkages to Jalalabad city. Please note that this method is necessarily an approximation, but is sufficiently accurate for land use planning."³⁰

De geraadpleegde bronnen zijn vaak onduidelijk over het exacte district waarin bepaalde dorpen liggen. Zo ligt de plaats Farm Hada volgens een kaart van UNOCHA³¹ in het district Surkhrod, volgens de kiescommissie in het district Behsud³² en wordt het in persberichten omschreven als een buitenwijk van Jalalabad.³³ De geraadpleegde bronnen zijn bijvoorbeeld ook onduidelijk over de afbakening van de zesde *nahia* van de stad Jalalabad. In een ontwikkelingsplan van de Independent Directorate for Local Governance (IDLG) is er sprake van een zesde *nahia*³⁴ maar die ligt volgens USAID buiten de grenzen van de stadskern van Jalalabad³⁵, het provinciaal district zoals aangeduid op de kaarten van UNOCHA.³⁶ De website van de stad Jalalabad verduidelijkt dat de zesde *nahia* een van de administratieve eenheden van de stad vormt en wordt afgebakend door "*Directorate of Canal ditch north side, Dawlat Zai and Trelay township south side, Hada township in East side, and Nahia 6 grave yard in west side*".³⁷

Volgens UN-Habitat moet er aandacht zijn voor de onderlinge verbanden tussen steden en hun peri-urbane en omliggende rurale gebieden.³⁸ Deze COI Focus besteedt dan ook aandacht voor de veiligheidssituatie in het district Jalalabad en de districten Behsud en Surkhrod, respectievelijk ten noorden en ten westen van de stad (zie [3. Typologie van het geweld](#)). Ook controleposten van de Afghan National Security Forces (ANSF) op de toegangswegen tot Jalalabad en de militaire luchthaven van Jalalabad – zijnde ANSF-posities die regelmatig aanslagen aantrekken – liggen vaak buiten de districtsgrenzen van Jalalabad.³⁹ Toch worden ook incidenten op deze posities weergegeven, omdat ze volgens Cedoca deel uitmaken van een veiligheidsanalyse van de stad in haar geheel.

³⁰ UN-Habitat, e-mail, 07/01/2018

³¹ UNOCHA, 14/04/2014, p. 5, [url](#)

³² Independent Electoral Commission, s.d., [url](#)

³³ Pajhwok Afghan News, 10/02/2016, [url](#)

³⁴ IDLG, 08/2011, p. 5, [url](#)

³⁵ USAID, 03/2013, p. 16, [url](#)

³⁶ UNOCHA, 14/04/2014, p. 5, [url](#)

³⁷ Jalalabad Municipality (Islamic Republic of Afghanistan), s.d., [url](#)

³⁸ UN-Habitat, 01/2016, [url](#)

³⁹ Pajhwok Afghan News, 16/07/2013, [url](#)

2. Huidige situatie en recente ontwikkelingen

In zijn periodieke rapporten aan de Algemene Vergadering van 2018 stelt de secretaris-generaal van de Verenigde Naties (UN Secretary-General, UNSG) dat de algemene veiligheidssituatie in Afghanistan "highly unstable" of "volatile" blijft. Net als in 2017 zijn het in de eerste helft van 2018 de oostelijke provincies waar de meeste incidenten gerapporteerd worden, gevolgd door de zuidelijke provincies. In de tweede helft van 2018 is het omgekeerd.⁴⁰ Zonder specifieke provincies te noemen, situeert UNOCHA de provincies die het meest door het conflict getroffen zijn in 2018 in het oosten en het zuiden van Afghanistan.⁴¹

De afgelopen jaren is de veiligheidssituatie in de provincie Nangarhar erop achteruitgegaan.⁴² Een Afghaans analist verklaart aan de COI-afdeling Lifos van de Zweedse migratiedienst dat de veiligheidssituatie in Nangarhar in 2018 nog verslechterd is.⁴³ Volgens resultaten van een bevraging van de internationale ontwikkelingsorganisatie Asia Foundation is Nangarhar een van de drie provincies waar de vrees voor persoonlijke veiligheid in 2018 toegenomen is ten opzichte van 2017.⁴⁴ In 2018 is Nangarhar, na Kabul, de provincie waar het conflict de meeste impact heeft op de burgers, volgens UNAMA.⁴⁵

In 2018 heeft SIGAR voor het eerst cijfers opgevraagd bij het Amerikaanse leger over het aantal door de tegenpartij geïnitieerde aanvallen. Het Amerikaanse leger registreert 630 dergelijke incidenten tussen januari en oktober 2018 in de provincie Nangarhar.⁴⁶

Zelfmoordaanslagen en luchtoperaties veroorzaken in 2018 het hoogste aantal burgerslachtoffers in Afghanistan sinds het begin van de rapportering door UNAMA.⁴⁷ Opnieuw is er sprake van een stijging van het aantal luchtaanvallen in 2018.⁴⁸ De meerderheid van deze luchtaanvallen vinden plaats in de provincies Helmand, Nangarhar en Uruzgan.⁴⁹

Terwijl grondoffensieven in 2017 nog de meest voorkomende tactiek is die burgerslachtoffers eisen in Nangarhar,⁵⁰ is dat in 2018 niet langer het geval. In 2018 zijn het zelfmoord- en complexe aanslagen⁵¹, gevolgd door het gebruik van *non-suicide improvised explosive devices* (IED's) en grondoffensieven.⁵² In 2018 is het aantal burgerslachtoffers in de provincie Nangarhar meer dan verdubbeld in vergelijking met 2017 (zie verder onder [4. doelwitten en slachtoffers](#)). Dit is volgens UNOCHA het gevolg van een stijging van het aantal zelfmoordaanslagen in de provincie.⁵³ UNAMA schrijft die stijging toe aan verhoogde activiteit van ISKP.⁵⁴ Van het totale aantal burgerslachtoffers in de provincie Nangarhar in 2018 zijn 65% slachtoffers van IED's. Het aantal burgerslachtoffers ten gevolge van het gebruik van

⁴⁰ UNSG, 27/02/2018, pp. 2, 5, [url](#); UNSG, 06/06/2018, p. 5, [url](#); UNSG, 10/09/2018, p. 5, [url](#); UNSG, 07/12/2018, p. 5, [url](#)

⁴¹ UNOCHA, 06/12/2018, p. 42, [url](#)

⁴² NYT, 02/10/2018, [url](#)

⁴³ Lifos (Migrationsverket), 04/12/2018, p. 56, [url](#)

⁴⁴ Asia Foundation, 2018, p. 46, [url](#)

⁴⁵ UNAMA, 15/07/2018, p. 1, [url](#); UNAMA, 24/02/2019, p. 68, [url](#)

⁴⁶ SIGAR, 30/01/2019, p. 251, [url](#)

⁴⁷ UNAMA, 24/02/2019, [url](#)

⁴⁸ SIGAR, 30/10/2018, pp. 76, 78, [url](#); UNAMA, 24/02/2019, p. 8, [url](#)

⁴⁹ SIGAR, 30/01/2018, p. 83, [url](#); Lifos (Migrationsverket), 04/12/2018, p. 33, [url](#)

⁵⁰ UNAMA, 15/02/2018, p. 67, [url](#)

⁵¹ UNAMA definieert een "complexe aanslag" als een doelgerichte en gecoördineerde aanslag, waarbij een zelfmoordaanslag wordt gepleegd, meer dan één aanvaller betrokken is en verschillend wapentuig wordt gebruikt. UNAMA, 15/02/2018, p. 1, [url](#)

⁵² UNAMA, 24/02/2019, p. 68, [url](#)

⁵³ UNOCHA, 06/12/2018, p. 8, [url](#)

⁵⁴ UNAMA, 24/02/2019, p. 24, [url](#)

IED's in Nangarhar is verviervoudigd in 2018 in vergelijking met 2017.⁵⁵ In de eerste negen maanden van 2018 registreert UNAMA 16 zelfmoordaanslagen met IED's en 62 andere aanslagen met IED's in de provincie Nangarhar waarbij burgerslachtoffers vallen.⁵⁶

De Asia Foundation stelt in 2016 dat er een groeiende tendens onder de Afghaanse bevolking waar te nemen is dat de stedelijke gebieden gevaarlijk zijn. In Jalalabad vrezen 87 % van de respondenten van een enquête uitgevoerd door de Asia Foundation meer voor hun veiligheid dan in de omliggende districten buiten de provinciale hoofdstad (81,7 %).⁵⁸ Een westers veiligheidsanalist in Kabul geeft in december 2017 aan dat de veiligheidssituatie in Jalalabad sinds juni 2016 achteruit is gegaan. Het gaat voornamelijk om een toename van criminele activiteiten.⁵⁹ Een veiligheidsanalist, die voor een internationale organisatie in Afghanistan werkt en er de veiligheidssituatie op de voet volgt, stelt tijdens een door EASO georganiseerde conferentie in november 2017 dat de stad Jalalabad vooral sinds augustus 2017 een opvallende verslechtering inzake veiligheid kent. Dit is het gevolg van een toename van grote misdaden, waaronder het viseren van zakenlui, industriëlen en dokters, een toevloed van opstandelingen die ontsnappen aan operaties van Afghaanse en internationale militaire troepen en een aanhoudende machtsstrijd.⁶⁰

Specifiek voor de stad Jalalabad klagen inwoners tegenover de media in 2017 over een groeiend onveiligheidsgevoel. Het gaat vooral over een toename van gewapende overvallen, ontvoeringen, explosies, zelfmoordaanslagen en gerichte moorden.⁶¹ In februari 2018 toont een videoreportage van Deutsche Welle (DW) dat inwoners van de provincie Nangarhar criminele activiteiten in de stad Jalalabad als een grotere bedreiging beschouwen dan terreur. Lokale handelaars zijn regelmatig onderworpen aan diefstal, afpersing en ontvoering.⁶²

In 2018 zien de grote steden van Afghanistan meer *high profile*-aanvallen.⁶³ Dit tast de publieke moraal aan en dreigt het vertrouwen in de regering te ondermijnen. Ook Jalalabad is hierbij in het vizier gekomen van opstandelingen.⁶⁴ Een Afghaans analist spreekt in september 2018 in een e-mail aan de COI-afdeling Lifos van de Zweedse migratiedienst over een verslechterde veiligheidssituatie in de stad Jalalabad, waar in 2018, net als elders in de provincie Nangarhar, frequente aanslagen plaatsvinden. Een ander Afghaans analist haalt doelgerichte aanslagen tegen overheidsfunctionarissen, politici en ngo's aan.⁶⁵

Tijdens deze verslagperiode doen zich een aantal grote (zelfmoord-)aanslagen voor. Dergelijke aanslagen in Jalalabad nemen gestaag toe in de eerste helft van 2018 en kennen een piek in juli 2018.⁶⁶ Het gaat meestal om door ISKP opgeëiste zelfmoord- of complexe aanslagen.⁶⁷ Analisten verklaren dat dergelijke aanslagen bedoeld zijn om mensen schrik aan te jagen, hun vertrouwen in de veiligheidsdiensten weg te nemen en om het nieuws te halen.⁶⁸ Een internationale bron die anoniem

⁵⁵ UNAMA, 24/02/2019, p. 2, [url](#)

⁵⁶ UNAMA, 07/10/2018, p. 6, [url](#)

⁵⁸ Asia Foundation, 12/2016, p. 39, [url](#)

⁵⁹ Westerse veiligheidsmedewerker, senior analist, e-mail, 19/12/2017

⁶⁰ EASO, 04/05/2018, [url](#)

⁶¹ Pajhwok Afghan News, 16/07/2017, [url](#); Pajhwok Afghan News, 18/09/2017, [url](#); Tolo News, 15/09/2017, [url](#); Tolo News, 29/12/2017, [url](#)

⁶² DW, 15/02/2018, [url](#)

⁶³ AAN (Ruttig T.), 05/02/2018, [url](#); UNSG, 27/02/2018, p. 2, [url](#)

⁶⁴ AAN (Ruttig T.), 05/02/2018, [url](#)

⁶⁵ Lifos (Migrationsverket), 04/12/2018, p. 56, [url](#)

⁶⁶ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#); Al Jazeera, 31/07/2018, [url](#); UNAMA, 07/10/2018, p. 5, [url](#)

⁶⁷ Washington Post, 06/08/2018, [url](#); BBC, 01/07/2018, [url](#); UNSG, 10/09/2018, p. 6, [url](#)

⁶⁸ Washington Post, 06/08/2018, [url](#); Al Jazeera, 11/07/2018, [url](#)

wenst te blijven schrijft in een e-mail aan de Noorse COI-dienst Landinfo dat machtsvertoon en media-aandacht belangrijke drijvende krachten zijn voor zowel de taliban als ISKP.⁶⁹

Tijdens een driedaags staakt-het-vuren tussen de taliban en de Afghaanse overheid in juni 2018 valt een aanzienlijke daling in het aantal gewelddadige incidenten op te merken over heel Afghanistan. De enige grote uitzonderingen zijn twee door ISKP opgeëiste zelfmoordaanslagen in de provincie Nangarhar. Een daarvan vindt plaats in Jalalabad.⁷⁰

In juli 2018 maakt de Afghaanse pers opnieuw melding van frustraties over een toenemende onveiligheid onder de bevolking van de provincie Nangarhar en de stad Jalalabad die in de voorgaande weken en maanden een aantal keer getroffen wordt door aanslagen. De inwoners klagen erover dat illegale gewapende groepen zich vrijuit doorheen de stad kunnen verplaatsen en dat de veiligheidsdiensten gekend staan om hun nalatigheid.⁷¹ Na de gecoördineerde aanslag op het departement voor Vluchtelingen en Terugkeerders van 31 juli 2018 (zie verder) beslist de regering om de controle over de veiligheid van de stad Jalalabad over te dragen aan het leger.⁷² Volgens een artikel van de Washington Post tempert de aanwezigheid van honderden gewapende soldaten aan de controleposten op de belangrijkste wegen de angstige stemming in Jalalabad.⁷³ In zijn rapport van december 2018 suggereert de secretaris-generaal van de Verenigde Naties een verband tussen de daling in het aantal zelfmoordaanslagen in Afghanistan in het najaar van 2018 en succesvolle maatregelen in de steden Kabul en Jalalabad.⁷⁴

Het jaar 2018 is een verkiezingsjaar in Afghanistan. In oktober 2018 vinden parlementsverkiezingen plaats. Ondanks maatregelen van de Afghaanse overheid om het recht op deelname aan de verkiezingen te handhaven en de burgers te beschermen,⁷⁵ vinden van bij de start van de registratie van kiezers op 14 april 2018 over heel Afghanistan aan de verkiezingen gelinkte incidenten plaats. Het gaat over aanvallen op sites die als locatie voor de voorbereidingen van de verkiezingen of als kiesbureaus gebruikt worden, over aanvallen op personen die betrokken zijn bij het verkiezingsproces of over bedreigingen aan het adres van personen die willen stemmen.⁷⁶ UNAMA heeft het over een intentionele campagne van de taliban om het kiesproces te verstoren en te ondermijnen.⁷⁷

Daarnaast is het onderwijs in Afghanistan in toenemende mate getroffen door geweld in 2018.⁷⁸ Tegen eind juni 2018 loopt het aantal aanvallen op scholen in Afghanistan op tot 131, volgens het United Nations Children's Fund (UNICEF). Voor de verkiezingen worden verschillende onderwijsfaciliteiten gebruikt als registratieplaatsen voor kiezers of kiesbureaus. Hierdoor zijn ze ook een doelwit.⁷⁹ Bijna de helft van de 131 aanvallen op scholen kunnen gelinkt worden aan de verkiezingen van oktober 2018.⁸⁰ Diverse bronnen uiten in 2018 hun bezorgdheid over een stijgend aantal aanvallen op onderwijsinstellingen en -personeel in de provincie Nangarhar.⁸¹ De Global Coalition to Protect

⁶⁹ Landinfo, 18/04/2018, p. 4, [url](#)

⁷⁰ UNSG, 10/09/2018, p. 5, [url](#)

⁷¹ Pajhwok Afghan News, 02/07/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 30/07/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 29/07/2018, [url](#)

⁷² NYT, 31/07/2018, [url](#)

⁷³ Washington Post, 06/08/2018, [url](#)

⁷⁴ UNSG, 07/12/2018, pp. 5,6, [url](#)

⁷⁵ UNAMA, 03/11/2018, p. 2, [url](#)

⁷⁶ UNAMA, 15/07/2018, pp. 3-4 [url](#) ; UNAMA, 10/05/2018, p. 1, [url](#) ; UNAMA, 03/11/2018, pp. 2-3, [url](#); UNAMA, 10/10/2018, p. 8, [url](#)

⁷⁷ UNAMA, 03/11/2018, p. 2, [url](#)

⁷⁸ GCPEA, 11/2018, p. 1, [url](#); UNAMA, 24/02/2019, p. 15, [url](#)

⁷⁹ UNOCHA, 06/12/2018, p. 7, [url](#); UNAMA, 10/05/2018, pp. 1-2, [url](#); GCPEA, 11/2018, pp. 1-2, [url](#)

⁸⁰ UNOCHA, 24/07/2018, [url](#)

⁸¹ NRC, 02/07/2018, [url](#)

Education from Attack (GCPEA) wijst op een verband met de aanwezigheid van ISKP.⁸² In juni 2018 alleen al registreert UNAMA 13 dergelijke incidenten toegeschreven aan ISKP in de provincie Nangarhar. Deze komen er nadat ISKP ermee gedreigd heeft meisjesscholen aan te vallen uit wraak voor luchtaanvallen en operaties.⁸³

In een visuele weergave van de ernst van het conflict in 2018 plaatst UNOCHA de districten Surkhrod en Jalalabad in de tweede hoogste categorie (op vijf categorieën). Het district Behsud valt onder de middelste categorie. Voor de kaart baseert UNOCHA zich op een combinatie van drie indicatoren: het aantal gewapende confrontaties en luchtaanvallen, ontheemden ten gevolge van het conflict en burgerslachtoffers.⁸⁴

⁸² GCPEA, 11/2018, p. 3-4, [url](#)

⁸³ UNAMA, 15/07/2018, p. 7, [url](#); UNSG, 10/09/2018, p. 8, [url](#); GCPEA, 11/2018, p. 5, [url](#); HRW, 17/01/2019, [url](#); UNAMA, 24/02/2019, p. 15, [url](#)

⁸⁴ UNOCHA, 06/12/2018, p. 2, [url](#); UNOCHA, 12/2018, p. 23, [url](#)

3. Typologie van het geweld

Voor data over de typologie van het geweld, raadpleegt Cedoca de inventaris van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaans *non-profit* project dat informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. De bronnen die ACLED voor Afghanistan raadpleegt zijn publiek toegankelijk. Het gaat voornamelijk om (Afghaanse) nieuwskanalen. De databank is publiek raadpleegbaar op de website van ACLED en wordt regelmatig bijgewerkt. De inventaris van ACLED geeft de datum van incidenten, het type van geweld, actoren van geweld, beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.⁸⁵

ACLED registreert gewelddadige incidenten in Afghanistan op districtsniveau en ordent ze volgens de categorieën: "battle-no change of territory"⁸⁶, "battle-non-state actors overtake territory"⁸⁷, "battle-government regains territory"⁸⁸, "violence against civilians"⁸⁹ en "remote violence"^{90, 91}.

Daarnaast lijst ACLED ook niet-gewelddadige incidenten op onder de categorieën: "headquarters or base established"⁹², "strategic development"⁹³, "non-violent transfer of territory"⁹⁴ en "riots/protests"^{95, 96}.

Voor de volledigheid zijn ook de niet-gewelddadige incidenten opgenomen in deze COI Focus.

Gelet op de bronnen en methodologie van ACLED kunnen de data volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot het geweld in een bepaalde periode. ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de mediaverslaggeving weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.⁹⁷ Sinds 2018 raadpleegt ook SIGAR de databank van ACLED. Het is de bedoeling van SIGAR om dat te blijven doen om de veiligheidstrends op te volgen en een analyse van gewelddadige incidenten te kunnen maken.⁹⁸

Een internationale bron die anoniem wenst te blijven schrijft begin 2018 in een e-mail aan de Noorse COI-dienst Landinfo dat het conflictpatroon in de naburige districten van de stad Jalalabad gelijkenissen vertoont met de provinciehoofdstad. Het gaat vooral om asymmetrische tactieken

⁸⁵ ACLED, 2017, [url](#); ACLED, e-mail, 10/02/2018, 11/02/2018; ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#); SIGAR, 30/10/2018, p. 73, [url](#)

⁸⁶ ACLED omschrijft deze categorie als een gevecht tussen twee gewelddadige gewapende groepen waar de controle van het betwiste gebied waarin wordt gevochten niet verandert.

⁸⁷ Hieronder rekent ACLED een gevecht waar niet-gouvernementele actoren, zoals rebellen, de controle over het gebied krijgen waarin het geweld plaatsvindt.

⁸⁸ Onder deze categorie plaatst ACLED een gevecht waar de regering de controle opnieuw krijgt over een gebied.

⁸⁹ ACLED omschrijft deze incidenten als aanvallen waar een gewapende/gewelddadige groep ongewapende burgers/niet-strijders als doelwit heeft.

⁹⁰ ACLED brengt aanvallen die vanop afstand worden uitgevoerd onder in deze categorie. Voorbeelden van dit soort geweld zijn bembommen (IED's), drone-activiteiten, lucht- en mortieraanvallen. Deze vorm van geweld kan tegen personen of infrastructuur gericht zijn.

⁹¹ ACLED, 2017, [url](#)

⁹² ACLED omschrijft deze categorie als een gewelddadige groep die een permanente of semipermanente basis of hoofdkwartier vestigt. Dit evenement is niet gewelddadig.

⁹³ Het gaat volgens ACLED om contextueel belangrijke informatie over de activiteiten van gewelddadige groepen dat geen politiek geweld is.

⁹⁴ Onder deze categorie plaatst ACLED situaties waarin rebellen, regeringen of gelieerde partijen van beiden de controle over een locatie krijgen zonder zich schuldig te maken aan gewelddadige acties.

⁹⁵ Onder protest rekent ACLED een openbare demonstratie waarbij de deelnemers geen geweld gebruiken, hoewel geweld tegen hen kan worden gebruikt.

⁹⁶ ACLED, 2017, [url](#)

⁹⁷ ACLED, 28/12/2017, [url](#)

⁹⁸ SIGAR, 30/07/2018, pp. 82-83, [url](#); SIGAR, 30/10/2018, p. 73, [url](#)

waarbij de opstandelingen, onder meer, gebruik maken van IED's om veiligheidspersoneel aan te vallen. Daarnaast zijn er meldingen van gerichte moorden, zoals op overheidsgezinde tribale leiders.⁹⁹

Hieronder beschrijft Cedoca voor Jalalabad en de districten Behsud en Surkhrod het aantal en de aard van de door ACLED geregistreerde incidenten voor de huidige verslagperiode.

3.1. Jalalabad (stad en district)

3.1.1. Aantal incidenten

Tussen 1 februari 2018 en 31 januari 2019 registreert ACLED voor het district en de stad Jalalabad 71 incidenten waarvan er 31 worden bestempeld als *remote violence*, 24 als *battle – no change of territory* en 7 als *violence against civilians*. Daarnaast telt ACLED 4 incidenten als *Riots/Protests* en 5 als *Strategic Development*.¹⁰⁰

3.1.2. Aard van de incidenten

De meeste gewelddadige incidenten die in de verslagperiode plaatsvinden in de stad en het district Jalalabad vallen volgens de inventaris van ACLED onder *remote violence*. Zoals beschreven in de methodologie van ACLED gaat het hier over aanvallen die vanop afstand worden uitgevoerd. Voorbeelden van dit soort geweld zijn berrmbommen (IED's), drone-activiteiten, lucht- en mortieraanvallen gericht tegen personen of infrastructuur.¹⁰¹ Het gaat zowel om aanvallen tegen individuele burgers, vertegenwoordigers van de overheid, veiligheidspersoneel als om aanslagen op infrastructuur zoals de luchthaven of luchtmachtbasis, ziekenhuizen, scholen, gebouwen van de veiligheidsdiensten, gebouwen die ingezet worden voor de verkiezingen en ook een sportstadium. Enkele voorbeelden:

- Minstens drie stamouderen komen om en twee anderen raken gewond wanneer de taliban een explosief laten ontploffen in een hotel in de buurt van het 2de politiedistrict, nabij de Speen Ghar bioscoop, op 20 februari 2018.¹⁰²
- Een motorfiets geladen met explosieven ontploft nabij een sportstadium in de wijk Pul-e Behsud van de stad Jalalabad op 19 maart 2018. Minstens drie burgers komen om het leven en verschillende anderen raken gewond.¹⁰³ ISKP eist de verantwoordelijkheid op.¹⁰⁴ Volgens het Afghaanse nieuwskanaal Pajhwok zijn de doden en gewonden leden van de partij Hizb-e Islami die een bijeenkomst hadden bijgewoond.¹⁰⁵
- Op 28 april 2018 ontploft een met explosieven geladen voertuig nabij een moskee in de lokaliteit Shanzda Famili in de stad Jalalabad. De moskee wordt gebruikt als registratiepunt voor personen die hun stem willen uitbrengen bij de parlementsverkiezingen van oktober 2018.¹⁰⁶

⁹⁹ Landinfo, 18/04/2018, p. 4, [url](#)

¹⁰⁰ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#) Deze cijfers hebben enkel betrekking op het district en de stad Jalalabad maar niet op de provincie Nangarhar in zijn geheel. ("geoprecision 1 en 2", volgens ACLED)

¹⁰¹ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁰² ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 20/02/2018, [url](#) ; RFE/RL, 20/02/2018, [url](#)

¹⁰³ RFE/RL, 19/03/2018, [url](#)

¹⁰⁴ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#); Khaama Press, 19/03/2018, [url](#) ; Khaama Press, 20/03/2018, [url](#)

¹⁰⁵ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 19/03/2018, [url](#)

¹⁰⁶ Pajhwok Afghan News, 29/04/2018, [url](#); Khaama Press, 28/04/2018, [url](#)

- Verschillende explosieven ontploffen in en nabij een cricketstadium in Jalalabad op 18 mei 2018. Daarbij komen acht burgers om het leven en raken tientallen gewond.¹⁰⁷
- Drie soldaten van het Afghaanse leger komen om het leven bij een zelfmoordaanslag in Jalalabad op 5 augustus 2018.¹⁰⁸ Een van de soldaten identificeert de dader en probeert hem nog tegen te houden waardoor hij, naar verluidt, meer slachtoffers kan voorkomen.¹⁰⁹
- Op 11 september 2018 vinden enkele bomaanslagen plaats in de provincie Nangarhar waaronder ook nabij een meisjesschool in de stad Jalalabad. Een jongen komt daarbij om het leven, vier anderen raken gewond.¹¹⁰

Tijdens een gesprek met Cedoca in maart 2017 noemt een westers veiligheidsanalist in Kabul het gebruik van IED's de belangrijkste tactiek van de opstandelingen in Jalalabad.¹¹¹ De cijfergegevens van ACLED tonen deze dynamiek ook voor deze verslagperiode aan voor Jalalabad.¹¹² Hoewel de opstandelingen deze tactiek veelal inzetten tegen bepaalde doelwitten, zijn deze aanslagen niet vrij van burgerslachtoffers (zie [4. Doelwitten en slachtoffers van het geweld](#)).¹¹³

ACLED documenteert 24 incidenten onder de categorie *battle – no change of territory*. Het gaat hier onder meer om gerichte aanvallen van de taliban of ISKP tegen de Afghaanse veiligheidsdiensten of overheidspersoneel en -gebouwen. Ook brengt ACLED zelfmoord- en complexe aanslagen onder in deze categorie. UNAMA definieert een "complexe aanslag" als een doelgerichte en gecoördineerde aanslag, waarbij een zelfmoordaanslag wordt gepleegd, meer dan één aanvaller betrokken is en verschillend wapentuig wordt gebruikt.¹¹⁴ Daarnaast vallen grond- en luchtoperaties van het Afghaanse leger onder *battle – no change of territory*. Enkele voorbeelden:

- Gewapende mannen op een motor openen het vuur op drie wachters aan de universiteit van Nangarhar in de stad Jalalabad op 15 april 2018. De wachters hebben net een pauze genomen om te bidden. Twee van hen komen ter plekke om het leven.¹¹⁵
- Op 13 mei 2018 voeren zwaar bewapende opstandelingen een gecoördineerde aanval uit op het departement voor de Douane in Jalalabad. Minstens tien personen komen daarbij om het leven en tientallen raken gewond.¹¹⁶
- Op 11 juni 2018 proberen opstandelingen het provinciaal departement voor Onderwijs in Jalalabad te bestormen.¹¹⁷ Op 11 juli 2018 voeren opstandelingen een gecoördineerde aanval uit op het stedelijk departement voor Onderwijs.¹¹⁸ Daarbij komen minstens tien personeelsleden om het leven en vallen verschillende gewonden.¹¹⁹
- Minstens 12 personen komen om het leven bij een zelfmoordaanslag nabij een controlepost op 10 juli 2018 in Jalalabad. De meeste slachtoffers zijn burgers, bij de andere slachtoffers zijn twee agenten van het Nationaal Directoraat van de Veiligheid (National Directorate of Security, NDS). Volgens overheidsbronnen en een verklaring van een nieuwskanaal van ISKP was de inlichtingendienst het doelwit.¹²⁰

¹⁰⁷ RFE/RL, 19/05/2018, [url](#); Al Jazeera, 19/05/2018, [url](#); UNAMA, 07/10/2018, p. 4-5, [url](#)

¹⁰⁸ Pajhwok Afghan News, 05/08/2018, [url](#)

¹⁰⁹ Khaama Press, 05/08/2018, [url](#)

¹¹⁰ Gandhara (RFE/RL), 11/09/2018, [url](#); Al Jazeera, 12/09/2018, [url](#)

¹¹¹ Westerse veiligheidsmedewerker, senior analist, meeting, 17/03/2017. De contactpersoon wenst uitdrukkelijk anoniem te blijven.

¹¹² ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹¹³ Khaama Press, 13/06/2018, [url](#); UNAMA, 07/10/2018, p. 2, [url](#)

¹¹⁴ UNAMA, 15/02/2018, p. 1, [url](#)

¹¹⁵ NYT, 15/04/2018, [url](#)

¹¹⁶ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 13/05/2018, [url](#); RFE/RL, 13/05/2018, [url](#); Al Jazeera, 13/05/2018, [url](#)

¹¹⁷ RFE/RL, 11/06/2018, [url](#); Al Jazeera, 11/06/2018, [url](#); Washington Post, 12/06/2018, 12/06/2018, [url](#)

¹¹⁸ Gandhara (RFE/RL), 11/07/2018, [url](#); NYT, 11/07/2018, [url](#); UNAMA, 24/02/2019, p. 15, [url](#)

¹¹⁹ Khaama Press, 11/07/2018 [url](#)

¹²⁰ RFE/RL, 10/07/2018, [url](#); Al Jazeera, 11/07/2018, [url](#); Washington Post, 12/07/2018, [url](#)

- Opstandelingen vallen een opleidingscenter voor vroedvrouwen aan in de stad Jalalabad op 28 juli 2018.¹²¹ Twee wachters en een chauffeur komen om het leven en een achttal mensen raken gewond. Meer dan 60 vroedvrouwen en enkele kinderen kunnen geëvacueerd worden.¹²²
- Op 31 juli 2018 is het departement voor Vluchtelingen en Terugkeerders in Jalalabad het doelwit van een gecoördineerde aanval. Op het moment van de aanval vindt een vergadering van ngo's plaats in het gebouw. Minstens 18 personen, onder wie 15 burgers,¹²³ komen daarbij om het leven en er vallen tientallen gewonden.¹²⁴
- Een gewapende man schiet een politieagent dood en wordt daarna zelf gedood in Jalalabad op 13 oktober 2018.¹²⁵

In de verslagperiode registreert ACLED 7 incidenten van *violence against civilians* in Jalalabad. Dit zijn incidenten waarbij individuen het slachtoffer worden van bijvoorbeeld moordaanslagen met vuurwapens of explosieven.¹²⁶ Enkele voorbeelden:

- Het hoofd van de Hajj and Islamic Affairs van de provincie Nangarhar komt samen met zijn chauffeur om het leven bij een zelfmoordaanslag nabij zijn voertuig in de stad Jalalabad op 7 maart 2018. Er vallen ook verschillende gewonden.¹²⁷
- Op 17 juni 2018 voert ISKP een zelfmoordaanslag uit op een groep mensen die het compound van de gouverneur in Jalalabad verlaten. Ze hebben er het staakt-het-vuren tussen de taliban en de Afghaanse overheid aan het einde van de Ramadan gevierd.¹²⁸
- Minstens 19 personen, de meesten leden van de Hindu- en Sikh-gemeenschap, komen op 1 juli 2018 om bij een zelfmoordaanslag op een konvooi op weg naar een ontmoeting met president Ghani. Er vallen nog tientallen gewonden. Onder de dodelijke slachtoffers is ook de enige kandidaat voor de parlementsverkiezingen van de Sikh-gemeenschap. ISKP eist de aanslag op.¹²⁹
- Nabij het kantoor van de Afghaanse Kiescommissie in Jalalabad vindt op 25 augustus 2018 een zelfmoordaanslag plaats. Tientallen demonstranten zijn daar op dat moment bijeengekomen om hun steun te betuigen voor een gediskwalificeerde parlements-kandidaat.¹³⁰

ACLED documenteert geen incidenten van crimineel geweld. Tijdens een Skypegesprek met Cedoca op 11 januari 2018 stelt een onafhankelijke consultant uit Kabul dat er in 2017 een "significante toename" van criminele activiteiten (bijvoorbeeld ontvoeringen, afpersing, moorden in relatie tot afpersing) waarneembaar is. De criminele incidenten vinden vooral plaats in het hart van de stad. Daarnaast geeft deze onafhankelijke consultant aan dat het aantal ontvoeringen ook toegenomen is. Hij merkt daarbij op dat naast de meer gegoede klasse (zoals dokters), ook de middenklasse (zoals handelaars) meer en meer het voorwerp worden van ontvoeringen.¹³¹ Lokale media melden een aanval met handgranaten op het huis van een cricketspeler in de stad Jalalabad op 13 februari 2018. Eerder hadden criminele bendes geld van hem geëist en met aanvallen bedreigd indien hij niet zou betalen.¹³²

¹²¹ UNAMA, 24/02/2019, p. 15, [url](#)

¹²² BBC, 28/07/2018, [url](#)

¹²³ UNAMA, 07/10/2018, p. 5, [url](#)

¹²⁴ Khaama Press, 31/07/2018, [url](#); Khaama Press, 31/07/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 31/07/2018, [url](#); Washington Post, 06/08/2018, [url](#); Al Jazeera, 31/07/2018, [url](#)

¹²⁵ Pajhwok Afghan News, 13/10/2018, [url](#)

¹²⁶ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹²⁷ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 07/03/2018, [url](#); Khaama Press, 07/03/2018, [url](#); RFE/RL, 07/03/2018, [url](#)

¹²⁸ RFE/RL, 17/06/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 17/06/2018, [url](#)

¹²⁹ BBC, 01/07/2018, [url](#); RFE/RL, 01/07/2018, [url](#)

¹³⁰ RFE/RL, 26/08/2018, [url](#); Al Jazeera, 25/08/2018, [url](#)

¹³¹ Onafhankelijke consultant, Skypegesprek, 11/01/2018

¹³² Khaama Press, 13/02/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 13/02/2018, [url](#)

Na een jaar speuren in de stad Jalalabad, pakken de ordediensten in april 2018 een man op die verantwoordelijk is voor tientallen ontvoeringen in de provincie Nangarhar.¹³³ Op 4 december 2018 ontvoeren onbekende gewapende mannen de eigenaar van het private radio- en tv-station Enikas in Jalalabad en doden zijn chauffeur. Een medewerker van Enikas verklaart dat het tv-station al bedreigingen ontving en een jaar eerder aangevallen werd door ISKP maar dat het raden is naar de motieven voor de kidnapping van de directeur.¹³⁴ Geen enkele groep, opstandelingen of andere, eist de verantwoordelijkheid voor de ontvoering op.¹³⁵ Twee personen zouden gearresteerd zijn, maar er zijn geen vorderingen in de zoektocht naar de ontvoerde directeur.¹³⁶

In de huidige verslagperiode registreert ACLED 4 incidenten onder *Riots/Protests* en 5 onder *Strategic development*. Bij deze laatste categorie gaat het bijvoorbeeld om het vrijdelen van aanslagen en de vernietiging van druglabs door de Afghaanse veiligheidsdiensten, de vernietiging van brandstoftanks door de opstandelingen of de beslissing van de Afghaanse regering in augustus 2018 om het leger in te zetten voor de veiligheid in de stad.¹³⁷

3.2. Behsud

3.2.1. Aantal incidenten

Tussen 1 februari 2018 en 31 januari 2019 registreert ACLED voor het district Behsud 9 incidenten waarvan 6 onder *remote violence* en 3 onder *battle – no change of territory*.¹³⁸

3.2.2. Aard van de incidenten

Zes van de in het district Behsud geregistreerde incidenten vallen volgens de inventaris van ACLED onder *remote violence*. Voorbeelden van dit soort geweld zijn (berm)bommen (IED's), lucht- en mortieraanvallen gericht tegen personen, voertuigen of infrastructuur.¹³⁹ Zo ontploft op 6 maart 2018 een bom die is vastgemaakt aan een brandstoftruck. Daarbij komen minstens twee personen om het leven en raken drie anderen gewond. Het incident doet zich voor langs de hoofdweg tussen Jalalabad en de grensovergang Torkham die door het district loopt.¹⁴⁰ Op 11 september 2018 vinden enkele bomaanslagen plaats in de nabijheid van scholen in de provincie Nangarhar, waaronder ook in het district Behsud. Een 14-jarige jongen komt daarbij om het leven en er vallen vier of vijf gewonden, onder wie twee kinderen en twee bewakers.¹⁴¹

Drie van de in Behsud geregistreerde incidenten brengt ACLED onder in de categorie *battle-no change of territory*.¹⁴² Het gaat om operaties door de veiligheidsdiensten tegen ISKP of de taliban of aanvallen van de opstandelingen op veiligheidspersoneel.¹⁴³

¹³³ Bakhtar News, 16/04/2018, [url](#)

¹³⁴ Pajhwok, 05/12/2018, [url](#)

¹³⁵ NYT, 07/12/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 05/12/2018, [url](#)

¹³⁶ RSF, 11/12/2018, [url](#)

¹³⁷ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹³⁸ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#) Deze cijfers hebben enkel betrekking op het district Behsud maar niet op de provincie Nangarhar in zijn geheel. ("geoprecision 1 en 2", volgens ACLED)

¹³⁹ ACLED, 2017, [url](#)

¹⁴⁰ RFE/RL, 06/03/2018, [url](#)

¹⁴¹ Pajhwok Afghan News, 11/09/2018, [url](#)

¹⁴² ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁴³ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

3.3. Surkhrod

3.3.1. Aantal incidenten

Voor de periode 1 februari 2018 tot en met 31 januari 2019 telt ACLED voor het district Surkhrod 30 incidenten waarvan er 14 worden bestempeld als *battle – no change of territory*, 11 als *remote violence*, 4 als *violence against civilians* en 1 als *strategic development*.¹⁴⁴

3.3.2. Aard van de incidenten

ACLED registreert 14 incidenten onder *battle-no change of territory*. Ongeveer de helft daarvan zijn gerichte aanvallen van de taliban of niet nader geïdentificeerde opstandelingen tegen veiligheidspersoneel of -infrastructuur. De overige zijn operaties van de veiligheidsdiensten tegen de taliban of niet nader geïdentificeerde opstandelingen. Enkele voorbeelden:

- Een lid van de Afghaanse Lokale Politie (Afghan Local Police, ALP) komt om het leven en twee anderen raken gewond bij een aanval van opstandelingen op hun controlepost nabij de plaats Kroso op 26 juni 2018.¹⁴⁵
- Gewapende mannen schieten drie agenten dood vanop een motorfiets. De agenten zijn bewakers van de universiteit.¹⁴⁶

Volgens de inventaris van ACLED vallen 11 incidenten in het district Surkhrod onder *remote violence*. Voorbeelden van dit soort geweld zijn berrmbommen (IED's), drone-activiteiten, lucht- en mortieraanvallen gericht tegen personen of infrastructuur.¹⁴⁷ Het gaat zowel om aanvallen tegen veiligheidspersoneel als om aanslagen op infrastructuur zoals scholen. Daarnaast registreert ACLED ook artillerie- of drone-aanvallen op ISKP of de taliban hieronder. Enkele voorbeelden:

- Op 10 oktober 2018 ontploft een bom in het administratieve gedeelte van een meisjesschool in Surkhrod.¹⁴⁸
- Het Amerikaanse leger voert droneaanvallen uit op schuilplaatsen van de taliban in het district Surkhrod eind mei 2018. Daarbij komen, volgens een Afghaanse militaire bron, minstens drie leden van de taliban om het leven.¹⁴⁹

In de huidige verslagperiode telt ACLED vier incidenten van *violence against civilians*.¹⁵⁰ Op 22 juli 2018 openen gewapende mannen het vuur op een moskee tijdens het gebed. Vier personen komen daarbij om het leven en drie personen, onder wie de imam van de moskee, raken gewond.¹⁵¹ Vijf burgers komen om het leven en twee kinderen raken gewond bij een NDS2-operatie met luchtsteun van internationale troepen in Surkhrod op 22 oktober 2018.¹⁵²

¹⁴⁴ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#) Deze cijfers hebben enkel betrekking op het district Surkhrod maar niet op de provincie Nangarhar in zijn geheel. ("geoprecision 1 en 2", volgens ACLED)

¹⁴⁵ Pajhwok Afghan News, 24/06/2018, [url](#)

¹⁴⁶ Pajhwok Afghan News, 15/04/2018, [url](#)

¹⁴⁷ ACLED, 2017, [url](#)

¹⁴⁸ Pajhwok Afghan News, 11/10/2018, [url](#)

¹⁴⁹ Khaama Press, 26/05/2018, [url](#)

¹⁵⁰ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁵¹ Pajhwok Afghan News, 23/07/2018, [url](#)

¹⁵² Pajhwok Afghan News, 22/10/2018, [url](#); UNAMA, 24/02/2019, p. 42, [url](#)

4. Doelwitten en slachtoffers van het geweld

4.1. Statistieken

In 2018 telt UNAMA 1.815 burgerslachtoffers (681 doden en 1.134 gewonden) in de provincie Nangarhar. Dit meer dan een verdubbeling in vergelijking met 2017 (862 burgerslachtoffers).¹⁵³ In antwoord op het verzoek om gedetailleerde cijfers over burgerslachtoffers van SIGAR, verklaart het Amerikaanse leger dat er 1.517 burgerslachtoffers gevallen zijn tussen 1 januari en 16 november 2018. Samen met de provincie Kabul, telt de provincie Nangarhar het hoogste aantal burgerslachtoffers. SIGAR erkent dat verschillende verslagperiodes en methodologieën het moeilijk maken om cijfers van UNAMA met de cijfers van het Amerikaanse leger te vergelijken. Toch valt SIGAR een belangrijk verschil op, namelijk dat de data van het Amerikaanse leger minder burgerslachtoffers weergeven als gevolg van luchtaanvallen.¹⁵⁴ De Civilian Protection Advocacy Group (CPAG), een overkoepelende groep van Afghaanse ngo's, registreert 1.349 burgerslachtoffers (515 doden en 834 gewonden) in 2018 in de provincie Nangarhar.¹⁵⁵ Binnen het afgesproken tijdsbestek kon Cedoca geen verduidelijking over de bronnen en methodologie van CPAG vinden.

Voor de huidige verslagperiode zijn in de geraadpleegde bronnen geen cijfers beschikbaar over het aantal burgerslachtoffers van het geweld in de stad en het district Jalalabad, het district Behsud en het district Surkhrod.

Evenmin is er in de geraadpleegde bronnen informatie beschikbaar over het aandeel van medewerkers van de orde-en veiligheidsdiensten of opstandelingen onder de slachtoffers. Occasioneel verschijnen artikels over grote verliezen onder de opstandelingen en/of het Afghaanse leger.¹⁵⁶ Tot in 2017 krijgt SIGAR consequent cijfers van het Amerikaanse leger over het aantal slachtoffers bij het Afghaanse leger.¹⁵⁷ Sinds het najaar van 2017 meldt SIGAR echter dat deze cijfers, op verzoek van de Afghaanse regering, niet langer vrijgegeven kunnen worden.¹⁵⁸

ACLED registreert voor ieder incident enkel het aantal gerapporteerde dodelijke slachtoffers. ACLED licht toe dat deze aantallen schattingen zijn. Sommige bronnen geven immers niet exact weer hoeveel doden er vallen en schrijven bijvoorbeeld enkel dat er "meerdere" zijn. In dat geval rekent ACLED er tien. Als de bronnen verschillende aantallen noemen, neemt ACLED het laagste aantal. Tussen 1 februari 2018 en 31 januari 2019 registreert ACLED 215 dodelijke slachtoffers in de stad en het district Jalalabad, 16 dodelijke slachtoffers in het district Behsud en 86 in het district Surkhrod.¹⁵⁹ Deze cijfers omvatten niet alleen burgerdoden maar ook dodelijke slachtoffers onder veiligheidspersoneel en opstandelingen.¹⁶⁰

¹⁵³ UNAMA, 10/10/2018, pp. 1-2 [url](#)

¹⁵⁴ SIGAR, 30/01/2019, pp. 76-77, [url](#)

¹⁵⁵ Pajhwok Afghan News, 28/01/2019, [url](#)

¹⁵⁶ Tolo News, 09/06/2018, [url](#) ; Tolo News, 23/09/2018, [url](#); NYT, 15/11/2018, [url](#); The Guardian, 04/12/2018, [url](#); RFE/RL, 05/12/2018, [url](#) ; NYT, 21/09/2018, [url](#)

¹⁵⁷ AAN (Ruttig Th.), 29/01/2018, [url](#)

¹⁵⁸ SIGAR, 30/10/2017, pp. 100; 121, [url](#); SIGAR, 30/04/2018, p. 92, [url](#); SIGAR, 30/01/2019, p. 80, [url](#)

¹⁵⁹ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁶⁰ ACLED, 28/12/2017, [url](#); ACLED, 2017, [url](#)

4.2. Analyse

De analyse van de geregistreerde incidenten in Jalalabad (zie [3. Typologie van het geweld](#)) geeft aan dat het geweld in de regio van de stad en het district voornamelijk gericht is tegen overheidspersoneel. Vooral de Afghaanse orde- en veiligheidsdiensten worden hierbij gevisieerd. Tijdens de onderzoeksperiode plegen de taliban en ISKP in de omgeving van de stad Jalalabad gerichte aanvallen op leden van de Afghan National Police (ANP), van het Afghan National Army (ANA) en op bewakingspersoneel. Gewapende confrontaties, schietpartijen door militanten op motorfietsen en (zelfmoord)-aanslagen met IED's maken verschillende slachtoffers bij het Afghaanse veiligheidspersoneel in de stad. Bij een aantal van die aanslagen op dergelijke doelwitten vallen ook burgerslachtoffers.

In de eerste helft van 2018 veroorzaken IED's, volgens UNAMA, bijna twee derden van alle burgerslachtoffers in de provincie Nangarhar. In de negen eerste maanden van 2018 documenteert UNAMA 991 burgerslachtoffers ten gevolge van zelfmoord- en andere aanslagen met IED's in Nangarhar. Dat is zes keer zoveel als in 2017. Precieze cijfers voor de afzonderlijke districten of de stad Jalalabad geeft UNAMA niet.¹⁶¹ In oktober 2018 wijdt UNAMA een speciaal rapport aan de toegenomen impact van het gebruik van IED's op de Afghaanse burgerbevolking. Daarin stelt de missie vast dat de opstandelingen in 2018 in toenemende mate gebruik maken van IED's in aanslagen met burgers als doelwit. UNAMA wijst naar de provincie Nangarhar, met de stad Jalalabad in het bijzonder, als een van de provincies naast Kabul waar burgers steeds meer lijden onder aanvallen met IED's, vooral door ISKP opgeëiste zelfmoordaanslagen.¹⁶²

Jalalabad is in de eerste acht maanden van 2018 getroffen door verschillende zelfmoordaanslagen en aanslagen waarbij tientallen doden zijn gevallen, zoals verschillende bronnen, evenals de hierboven aangehaalde voorbeelden, aangeven.¹⁶³ De doelwitten van die aanslagen zijn verschillende overheidsdepartementen, onderwijsinstellingen en (medische) opleidingscentra (voor meisjes en vrouwen). Daarnaast zijn er ook andere doelwitten, zoals een cricketmatch in mei 2018, een konvooi met leiders van de Sikh- en Hindoe-gemeenschap op 1 juni 2018,¹⁶⁴ een staakt-het-vuren-viering in juni 2018.¹⁶⁵ Verschillende bronnen spreken over "soft targets".¹⁶⁶ Bij deze aanslagen zijn de slachtoffers meestal burgers, de gevisieerde locaties licht bewaakt en het aantal slachtoffers is hoog.¹⁶⁷ UNAMA merkt in 2018 in Afghanistan een toename op van aanvallen van opstandelingen met (zelfmoord-) IED's, gericht tegen burgers en burgerobjecten.¹⁶⁸

In het verkiezingsjaar 2018 vormen, net zoals in heel Afghanistan, locaties die dienst doen als registratiecentra voor kiezers of kiesbureaus, het doelwit van aanvallen in Jalalabad.¹⁶⁹

Net zoals elders in de provincie Nangarhar vinden tijdens de verslagperiode een aantal aanslagen tegen onderwijsinstellingen plaats in de stad Jalalabad, zoals de complexe aanslag op het departement van Onderwijs in de stad op 11 juni 2018 waarbij 23 burgerslachtoffers vallen¹⁷⁰ of de dubbele bomaanslag nabij een meisjesschool in Jalalabad op 11 september 2018.¹⁷¹

¹⁶¹ UNAMA, 07/10/2018, p. 6, [url](#); UNAMA, 15/07/2018, p. 2, [url](#)

¹⁶² UNAMA, 07/10/2018, pp. 2,7, [url](#)

¹⁶³ RFE/RL, 12/09/2018, [url](#)

¹⁶⁴ BBC, 01/07/2018, [url](#)

¹⁶⁵ Washington Post, 06/08/2018, [url](#); NYT, 31/07/2018, [url](#)

¹⁶⁶ Washington Post, 06/08/2018, [url](#); NYT, 31/07/2018, [url](#); Al Jazeera, 11/07/2018, [url](#)

¹⁶⁷ Washington Post, 06/08/2018, [url](#)

¹⁶⁸ UNAMA, 07/10/2018, p. 4, [url](#)

¹⁶⁹ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁷⁰ UNAMA, 15/07/2018, p. 7, [url](#)

¹⁷¹ GCPEA, 11/2018, p. 4, [url](#)

UNOCHA geeft aan dat een derde van het totaal aantal slachtoffers onder hulpverleners in Afghanistan in 2018 in de provincie Nangarhar gevallen zijn. Dit is vooral een gevolg van aanslagen door ISKP in de stad Jalalabad.¹⁷²

In augustus 2018, nadat de controle over de veiligheid van de stad aan het leger overgedragen is, voert het Afghaanse leger een aantal operaties uit in het district Jalalabad waarbij opstandelingen gedood worden.¹⁷³

De analyse van de geregistreerde veiligheidsincidenten in het district Behsud (zie [3. Typologie van het geweld](#)) geeft aan dat het geweld enerzijds gericht is tegen de Afghaanse veiligheidsdiensten. Anderzijds voeren de Afghaanse veiligheidsdiensten in de verslagperiode een aantal offensieven uit waarbij opstandelingen gedood worden. Bij een aantal van deze incidenten vallen burgerslachtoffers als *collateral damage*.¹⁷⁴ Ook het district Behsud is tijdens de verslagperiode, net als andere plaatsen in de provincie Nangarhar, getroffen door aanslagen op scholen.¹⁷⁵

De analyse van de geregistreerde veiligheidsincidenten in het district Surkhrod (zie [3. Typologie van het geweld](#)) toont aan dat het geweld voornamelijk gericht is tegen de Afghaanse veiligheidsdiensten, zoals het Afghaanse leger, de ANP of de ALP. Gewapende confrontaties aan controleposten, schietpartijen door opstandelingen en aanslagen met IED's maken verschillende slachtoffers bij het Afghaanse veiligheidspersoneel in het district Surkhrod. Enkele aanvallen zijn gericht tegen bezoekers van een moskee of een schrijn.¹⁷⁶ Daarnaast voeren de Afghaanse veiligheidsdiensten een aantal operaties uit waarbij opstandelingen worden gedood. Bij een aantal van deze incidenten vallen burgerslachtoffers zoals bij een operatie van het Afghaanse leger in Surkhrod in oktober 2018.¹⁷⁷

¹⁷² UNOCHA, 12/2018, p. 24, [url](#)

¹⁷³ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁷⁴ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁷⁵ GCPEA, 11/2018, p. 4, [url](#)

¹⁷⁶ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁷⁷ Pajhwok Afghan News, 22/10/2018, [url](#)

5. Actoren van het geweld

Sinds december 2017 neemt het aantal aanvallen in grote steden in Afghanistan toe, ook in de stad Jalalabad. Thomas Ruttig, analist bij AAN merkt op dat het steeds moeilijker wordt om claims van aanvallen te beoordelen en de verantwoordelijkheid toe te wijzen aan bepaalde groeperingen. Er zijn aanwijzingen dat diverse pro-ISKP-groeperingen aanslagen opeisen die niet door hen zijn uitgevoerd.¹⁷⁸ In reactie op de meeste van hoger genoemde aanslagen in de stad Jalalabad in 2018 ontkennen de taliban elke betrokkenheid.¹⁷⁹ De New York Times wijst erop dat dit strookt met een recente belofte van de taliban om overwegend niet-civiele doelwitten aan te vallen.¹⁸⁰

In de provincie Nangarhar is een brede waaier aan gewapende groeperingen actief. De belangrijkste actoren in het conflict aan de zijde van de opstandelingen in de provincie Nangarhar zijn de taliban en ISKP.¹⁸¹ Het zijn in hoofdzaak deze partijen die ook het merendeel van de aanslagen opeisen in Jalalabad en de ruimere omgeving.¹⁸² Uit de inventaris van ACLED voor de huidige verslagperiode blijkt dat het merendeel van de aanslagen in Jalalabad door ISKP en de taliban worden opgeëist. Dat geldt ook voor het district Behsud. In het district Surkhrod worden de aanvallen in de meeste gevallen toegeschreven aan de taliban.¹⁸³

Zoals de tabel onder [5.2. Taliban](#) aangeeft, valt Jalalabad onder de controle van de overheid. Onder verwijzing naar een internationale bron die anoniem wenst te blijven omschrijft de Noorse COI-dienst Landinfo de naburige districten van Jalalabad als strategisch belangrijke regio's waar de veiligheidsdiensten een relatief grote aanwezigheid hebben en veel middelen inzetten om controle en stabiliteit te behouden.¹⁸⁴

5.1. Islamitische Staat (ISKP)

Sinds de zomer 2015 heeft ISKP een openlijk militaire en politieke aanwezigheid in het zuiden van Nangarhar. De groepering is er nooit in geslaagd om districtscentra te veroveren.¹⁸⁵ In de loop van 2016 en tot maart 2017 heeft ISKP stevig greep op de districten Achin, Kot en Nazyan in het zuidoosten van Nangarhar en het district Deh Bala in het zuidwestelijke deel van de provincie.¹⁸⁶ Amerikaanse onbemande vliegtuigen (*drones*) bombarderen verschillende keren ISKP-doelwitten in deze districten.¹⁸⁷ In het voorjaar van 2017 lanceren Afghaanse en Amerikaanse *special forces* een offensief tegen ISKP in Nangarhar. In mei 2017 is de invloed van ISKP teruggedrongen tot drie districten: Achin, Deh Bala en Nazyan.¹⁸⁸ Eind juli 2017 bericht Tolo News dat ISKP actief is in zes districten van Nangarhar zonder te preciseren welke districten het betreffen.¹⁸⁹

In 2018 blijft de aanwezigheid van ISKP in de provincie Nangarhar aanzienlijk.¹⁹⁰ UNAMA documenteert 991 burgerslachtoffers als gevolg van 102 incidenten toegeschreven aan ISKP in 2018 in de provincie Nangarhar. Dat is bijna drie kwart van het totale aantal incidenten met

¹⁷⁸ AAN (Ruttig T.), 05/02/2018, [url](#)

¹⁷⁹ The Guardian, 28/07/2018, [url](#); BBC, 31/07/2018, [url](#); Al Jazeera, 19/05/2018, [url](#)

¹⁸⁰ NYT, 31/07/2018, [url](#); NYT, 28/07/2018, [url](#)

¹⁸¹ EASO, 12/2017, pp. 196-198, [url](#); RFE/RL, 12/09/2018, [url](#)

¹⁸² EASO, 12/2017, pp. 196-198, [url](#)

¹⁸³ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

¹⁸⁴ Landinfo, 18/04/2018, p. 4, [url](#)

¹⁸⁵ Osman B., 23/05/2017, [url](#)

¹⁸⁶ Osman B., 23/05/2017, [url](#)

¹⁸⁷ EASO, 12/2017, p. 197, [url](#)

¹⁸⁸ Osman B., 23/05/2017, [url](#)

¹⁸⁹ Tolo News, 24/07/2017, [url](#)

¹⁹⁰ UNSG, 07/12/2018, p. 6, [url](#)

burgerslachtoffers dat UNAMA aan ISKP toeschrijft.¹⁹¹ Het Amerikaanse leger en de Afghaanse speciale eenheden zetten in 2018 hun offensief tegen posities van ISKP voort in het zuiden van de provincie Nangarhar.¹⁹² Op 25 augustus 2018 doodt het Amerikaans leger een leider van ISKP in Nangarhar tijdens een luchtaanval.¹⁹³ SIGAR vermoedt een verband met de daling in het aantal aanslagen van ISKP tussen 1 juli en 30 september 2018. Het is de derde ISKP-leider in twee jaar tijd die gedood is.¹⁹⁴

Omdat zijn territoriale expansie in het gedrang komt vertrouwt ISKP in 2018 in toenemende mate op asymmetrische tactieken zoals zelfmoord- en complexe aanslagen in de steden Kabul, Herat en Jalalabad, merkt UNAMA op.¹⁹⁵ Eind juli 2018 verklaren lokale parlementsleden bezorgd te zijn over de aanwezigheid van ISKP-cellen in de stad Jalalabad van waaruit ze aanslagen plannen en uitvoeren, ook op andere regio's in het land.¹⁹⁶

Ook in 2018 toont ISKP zich in staat om *high-profile* aanvallen uit te voeren in de steden Kabul en Jalalabad.¹⁹⁷ ISKP is in juni 2018 niet betrokken bij het driedaagse staakt-het-vuren tussen de Afghaanse regering en de taliban.¹⁹⁸ Bronnen wijzen op het felle contrast tussen de vreedzame atmosfeer van het staakt-het-vuren met het toegenomen aantal door ISKP opgeëiste aanslagen in Nangarhar en Jalalabad.¹⁹⁹ Zoals gezegd eist ISKP een zelfmoordaanslag tijdens het staakt-het-vuren op in Jalalabad.²⁰⁰ Analisten verklaren dat ISKP de bedoeling heeft om vredesinitiatieven te verstoren nog voor ze van start kunnen gaan.²⁰¹

Volgens Afghaanse veiligheidsfunctionarissen is de focus van ISKP op steden, vooral in de nabijheid van de Pakistaanse grens, zoals Jalalabad, en daarbij ook op zogenaamde "*soft targets*" het gevolg van vrij succesvolle campagnes tegen ISKP van Amerikaanse en Afghaanse troepen die ISKP verliezen doen lijden op het gevechtsterrein.²⁰² ACLED schrijft de meeste van de door opstandelingen in de verslagperiode uitgevoerde incidenten in de stad en het district Jalalabad toe aan ISKP.²⁰³

In 2018 documenteert UNAMA 17 aan ISKP toegeschreven zelfmoord- of complexe aanslagen in de provincie Nangarhar. Daarbij vallen 738 burgerslachtoffers. Specifieke data over de stad Jalalabad of andere districten in de provincie geeft UNAMA evenwel niet.²⁰⁴

5.2. Taliban

Naast ISKP, zijn ook de taliban actief in de provincie Nangarhar. Volgens een rapport van Landinfo van oktober 2017 hebben de taliban in vergelijking met andere groeperingen wel een relatief zwakkere positie in de provincie.²⁰⁵

¹⁹¹ UNAMA, 24/02/2019, pp. 20-21, [url](#)

¹⁹² NYT, 01/08/2018, [url](#); UNSG, 10/09/2018, p. 6, [url](#)

¹⁹³ RS, 02/09/2018, [url](#)

¹⁹⁴ SIGAR, 30/07/2018, p. 67, [url](#)

¹⁹⁵ UNAMA, 24/02/2019, pp. 60, [url](#)

¹⁹⁶ Pajhwok Afghan News, 30/07/2018, [url](#)

¹⁹⁷ Asia Foundation, 2018, p. 44, [url](#)

¹⁹⁸ The Guardian, 28/07/2018, [url](#); Washington Post, 12/06/2018, [url](#); BBC, 01/07/2018, [url](#)

¹⁹⁹ Washington Post, 06/08/2018, [url](#); UNAMA, 15/07/2018, p. 6, [url](#)

²⁰⁰ UNSG, 10/09/2018, p. 5, [url](#)

²⁰¹ NYT, 01/08/2018, [url](#)

²⁰² Washington Post, 06/08/2018, [url](#); NYT, 31/07/2018, [url](#)

²⁰³ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

²⁰⁴ UNAMA, 24/02/2019, pp. 24, [url](#)

²⁰⁵ Landinfo, 02/10/2017, p. 12, [url](#)

Cedoca heeft de gegevens van verschillende bronnen over de controle en invloed van de taliban en/of de overheid over de verschillende districten in de districten Jalalabad, Behsud en Surkhrod verzameld. Deze gegevens zijn in onderstaande tabel verwerkt:

DISTRICT	BBC²⁰⁶	Amerikaanse leger via SIGAR²⁰⁷	Amerikaanse leger via SIGAR²⁰⁸	LWJ²⁰⁹	Taliban²¹⁰
	Verslagperiode: augustus-november 2017	Verslagperiode: juli 2018	Verslagperiode: oktober 2018	Verslagperiode: oktober 2018	Verslagperiode: december 2018
Behsud	Open Taliban Presence - medium	GIRoA ²¹¹ Influence	GIRoA Influence	Gov control	Gov control
Jalalabad	Open Taliban Presence - medium/low	GIRoA Control	GIRoA Control	Gov control	Gov control
Surkhrod	Open Taliban Presence - medium	GIRoA Influence	GIRoA Influence	Contested	TB control: 55%; Gov control: 45%

In februari 2018 uiten inwoners van Surkhrod hun bezorgdheid over de verhoogde activiteit van de taliban in het district in de laatste twee jaar.²¹² Zoals de tabel hierboven aangeeft, omschrijft de Long War Journal Surkhrod in oktober 2018 als een gecontesteerd district. De taliban zelf verklaren eind 2018 de controle te hebben over 55 % van het district. ACLED schrijft alle door opstandelingen uitgevoerde aanvallen in Surkhrod toe aan de taliban of niet nader geïdentificeerde gewapende groeperingen.²¹³ In 2018 maakt de Afghaanse pers regelmatig melding van operaties van de veiligheidsdiensten in Surkhrod waarbij leden of leiders van de taliban gedood worden.²¹⁴

²⁰⁶ BBC, 31/01/2018, [url](#)

²⁰⁷ SIGAR, 30/10/2018, pp. 219-229, [url](#)

²⁰⁸ Het Amerikaanse leger hanteert vijf beoordelingsniveaus: high insurgent activity, insurgent activity, contested, GIRoA (government) influence en GIRoA (government) control. SIGAR, 30/01/2019, [url](#)

²⁰⁹ Long War Journal hanteert drie beoordelingsniveaus: insurgent controlled, contested en government controlled. Long War Journal, s.d., [url](#)

²¹⁰ Alemarah, 31/12/2018, [url](#)

²¹¹ GIRoA staat voor Government of the Islamic Republic of Afghanistan.

²¹² Tolo news, 24/02/2018, [url](#)

²¹³ ACLED, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, [url](#)

²¹⁴ Khaama Press, 25/05/2018, [url](#); Khaama Press, 08/03/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 16/12/2018, [url](#)

6. IDP's en vluchtelingen

Voor een overzicht van het aantal *internally displaced persons* (IDP's), afkomstig uit de regio van Jalalabad en het aantal IDP's die terechtkomen in de omgeving van Jalalabad, maakt Cedoca gebruik van gegevens van UNOCHA over geregistreerde IDP's die het conflict ontvluchten. In die data maakt UNOCHA geen onderscheid tussen de stad Jalalabad en het district Jalalabad. De aantallen IDP's hieronder weergegeven hebben dus steeds betrekking op het district Jalalabad. Aangezien verschillende bronnen aangeven dat ook delen van de omliggende districten Behsud en Surkhrod behoren tot een ruimere "Jalalabad City Region", wordt hieronder ook een overzicht van het aantal IDP's van en naar deze districten weergegeven.

UNOCHA wijst op een verdere daling in het aantal IDPs in Afghanistan en op het kleinschalige en tijdelijke karakter van de ontheemding in 2018. Dit laatste vergroot de kans op onderrapportering.²¹⁵ Ondanks de daling zijn er veel ontheemde families die niet meteen het vooruitzicht hebben om naar hun regio van herkomst terug te keren.²¹⁶

Hoewel de organisatie occasioneel meldingen krijgt over personen die de districten hebben verlaten vanwege intimidatie door opstandelingen²¹⁷ registreert UNOCHA tijdens de verslagperiode van 1 februari 2018 tot 31 januari 2019 geen IDP's afkomstig uit de districten Jalalabad en Behsud. In diezelfde periode registreert UNOCHA 35 IDP's afkomstig uit het district Surkhrod. Het gaat om een groep personen die in juli 2018 vanuit Surkhrod naar het district Behsud is vertrokken.²¹⁸ Cedoca heeft binnen het afgesproken tijdsbestek geen informatie gevonden over de context van hun vertrek.

Jalalabad, Behsud en Surkhrod zijn districten die IDP's opvangen. Tussen 1 februari 2018 tot 31 januari 2019 registreert UNOCHA 2.286 IDP's, die omwille van het conflict hun toevlucht zoeken tot het district Jalalabad. Bijna allen zijn afkomstig uit de provincie Nangarhar, zowat de helft uit het district Pachieragram en verder nog uit de districten Batikot, Chaparhar, Khogyani, Dehbal, Hesarak en Sherzad. Daarnaast komt een klein aantal ontheemden in Jalalabad aan vanuit de provincies Kunar (district Nurgal) en Laghman (district Alishang) en Sar-e Pul (district Sar-e Pul).²¹⁹ In tegenstelling tot het jaar daarvoor ligt het aantal geregistreerde IDP's in de omliggende districten Behsud en Surkhrod lager dan in het district Jalalabad volgens de data van UNOCHA. De organisatie registreert 1.461 IDP's in het district Behsud en 1.951 IDP's in het district Surkhrod tussen 1 februari 2018 tot 31 januari 2019. De meeste personen zijn afkomstig uit de provincie Nangarhar zelf, vooral uit de districten Chaparhar, Dehbal, Hesarak, Pachieragram, Khogyani en Sherzad.²²⁰

De districten Jalalabad, Behsud en Surkhrod vangen ook IDP's op die om andere redenen dan het conflict ontheemd zijn. De Internationale Organisatie voor Migratie (International Organization for Migration, IOM) publiceert onder meer het aantal IDP's die in bepaalde locaties, districten of provincies aankomen. Anders dan de cijfers van UNOCHA, betreffen de cijfers van IOM niet enkel het aantal personen die vanwege het conflict als ontheemde in het district geregistreerd zijn, maar ook IDPs die om andere reden hun plaats van gewoonlijk verblijf hebben moeten verlaten. Volgens de gegevens van IOM heeft Jalalabad district 2.947 IDP's opgevangen in 2018, Behsud 7.959 en Surkhrod 10.262. Voor de drie districten betekent dat een daling in vergelijking met de voorgaande jaren.²²¹

²¹⁵ UNOCHA, 06/12/2018, p. 9, [url](#)

²¹⁶ UNSG, 07/12/2018, pp. 11, [url](#)

²¹⁷ UNOCHA, 26/02/2018, [url](#)

²¹⁸ UNOCHA, 28/01/2019, [url](#); UNOCHA, 11/02/2019, [url](#)

²¹⁹ UNOCHA, 28/01/2019, [url](#); UNOCHA, 11/02/2019, [url](#)

²²⁰ UNOCHA, 28/01/2019, [url](#); UNOCHA, 11/02/2019, [url](#)

²²¹ In 2017 registreert IOM 12.292 IDPs in het district Jalalabad, 17.864 in Behsud en 17.801 in Surkhrod. In 2016 zijn het er 9.800 in het district Jalalabad, 52.129 in Behsud en 8.323 in Surkhrod. IOM, 29/01/2019, [url](#)

Een studie over ontheemden van Samuel Hall, Norwegian Refugee Council (NRC) en Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC) van januari 2018 geeft aan dat de meerderheid van de bevolking de rurale gebieden ontvluchten en hun toevlucht zoeken tot de districtscentra. Cijfers uit deze studie wijzen uit dat 76 % van de respondenten uit het oosten van Afghanistan hun toevlucht zochten tot Jalalabad.²²² Een rapport van Oxfam van januari 2018 stelt dat de bevolking uit minder veilige districten in Nangarhar vooral hun toevlucht zoeken tot de "veiligere districten" Behsud en Surkhrod.²²³ Volgens de gegevens van UNOCHA behoren Jalalabad, Behsud en Surkhrod in de huidige verslagperiode nog steeds tot de districten in de provincie Nangarhar die de meeste aan het conflict gelinkte IDP's opvangen.²²⁴

Naast IDP's zoeken ook terugkeerders uit Pakistan en Iran hun toevlucht tot de provincie Nangarhar.²²⁵ Velen zijn niet van plan om naar hun regio van herkomst door te reizen of kunnen het niet, soms vanwege de onveiligheid in die regio of omdat ze er geen land meer bezitten.²²⁶ De (on)vrijwillige terugkeer van Afghaanse vluchtelingen uit voornamelijk Pakistan neemt in 2016 en tijdens de eerste helft van 2017 toe. In 2016 keren bijna 625.000 Afghaanse vluchtelingen terug uit Pakistan naar Afghanistan, voornamelijk in de tweede helft van het jaar, volgens Human Rights Watch (HRW).²²⁷ Volgens schattingen vestigt de meerderheid onder hen zich in Nangarhar.²²⁸ In 2018 ziet UNOCHA een historisch lage terugkeer naar Afghanistan vanuit Pakistan (43.000 personen) tegenover een ongezien hoog aantal terugkeerders (673.000 personen) vanuit Iran.²²⁹ Die grote daling van het aantal terugkeerders uit Pakistan ten opzichte van de twee voorgaande laat zich ook zien in de gegevens over de terugkeer naar de provincie Nangarhar.

Cijfers van UNHCR over vrijwillige terugkeer²³⁰ van Afghanen uit Pakistan en Iran geven aan dat 2.275 personen zich in Nangarhar vestigen tussen 1 februari 2018 en 31 januari 2019. Bijna drie kwart vestigt zich in de districten Jalalabad (510), Behsud (624) en Surkhrod (397).²³¹ IOM publiceert daarnaast cijfers van de terugkeer van gedocumenteerde en ongedocumenteerde Afghaanse vluchtelingen uit Pakistan en Iran. Tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018 keren 14.872 (on)gedocumenteerde Afghanen uit Pakistan en Iran naar de provincie Nangarhar terug, volgens IOM. Bijna de helft vestigt zich in de districten Jalalabad (1.351), Behsud (2.891) en Surkhrod (1.492).²³²

Meer dan de helft van de IDP's in Afghanistan wonen in en rond de grote steden, meestal in informele nederzettingen aan de rand.²³³ Dat is ook het geval in de omgeving van de stad Jalalabad en de omliggende districten²³⁴, zoals onderstaande kaarten ook aantonen. Een rapport van Oxfam van mei 2017 stelt dat 59 % van de bevolking in de stad Jalalabad bestaat uit IDP's en/of uit terugkeerders.²³⁵

Onderstaande kaarten van REACH en UN-Habitat tonen de verschillende IDP-kampen en nederzettingen in de nabijheid van de stad Jalalabad en omliggende districten.²³⁶

²²² Samuel Hall, NRC, IDMC, 24/01/2018, p. 20, [url](#)

²²³ Oxfam (Kamminga J., Zaki A.), 31/01/2018, p. 28, [url](#)

²²⁴ UNOCHA, 28/01/2019, [url](#); UNOCHA, 11/02/2019, [url](#); UNOCHA, 10/12/2018, [url](#); UNOCHA, 28/05/2018, [url](#); UNOCHA, 21/11/2018, [url](#)

²²⁵ Oxfam (Kamminga J., Zaki A.), 31/01/2018, p. 28, [url](#)

²²⁶ UNOCHA, 25/03/2018, [url](#)

²²⁷ Human Rights Watch (HRW), 13/02/2017, [url](#)

²²⁸ Oxfam (Kamminga J., Zaki A.), 31/01/2018, p. 28, [url](#)

²²⁹ UNOCHA, 06/12/2018, pp. 6, 11, [url](#)

²³⁰ Deze cijfers hebben enkel betrekking op Afghaanse vluchtelingen die met steun van UNHCR terugkeren naar Afghanistan

²³¹ UNHCR, 28/01/2019, [url](#); UNHCR, 28/01/2019, [url](#)

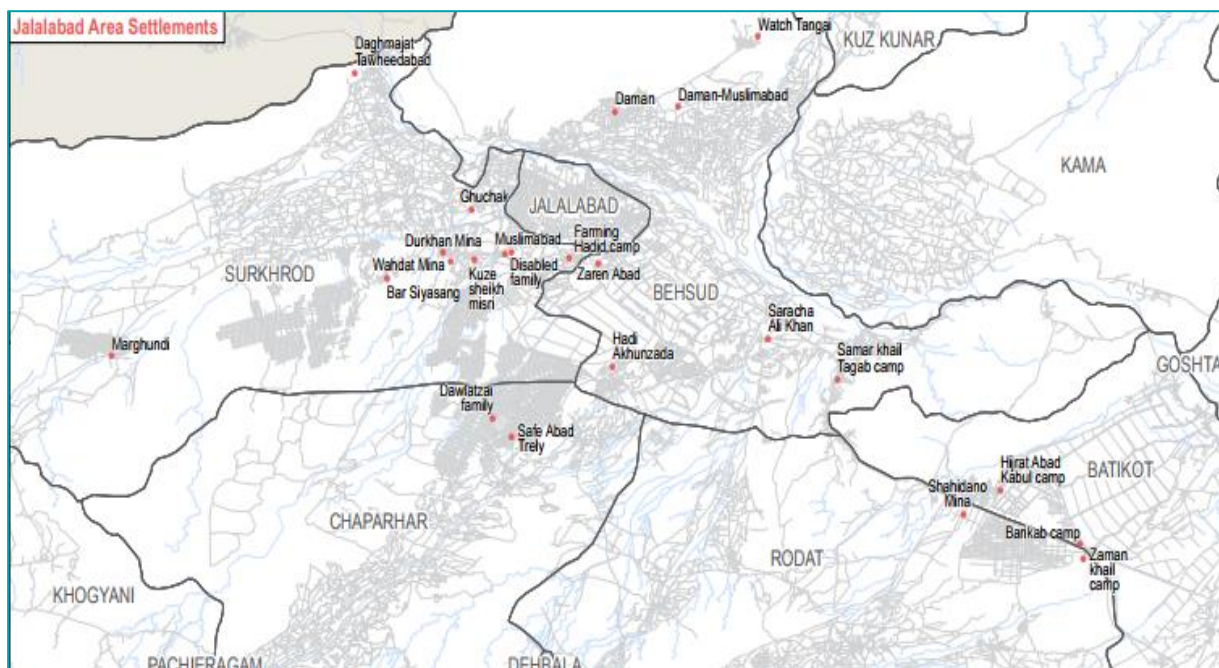
²³² IOM, 29/01/2019, [url](#)

²³³ Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 30/11/2016, p. 92, [url](#)

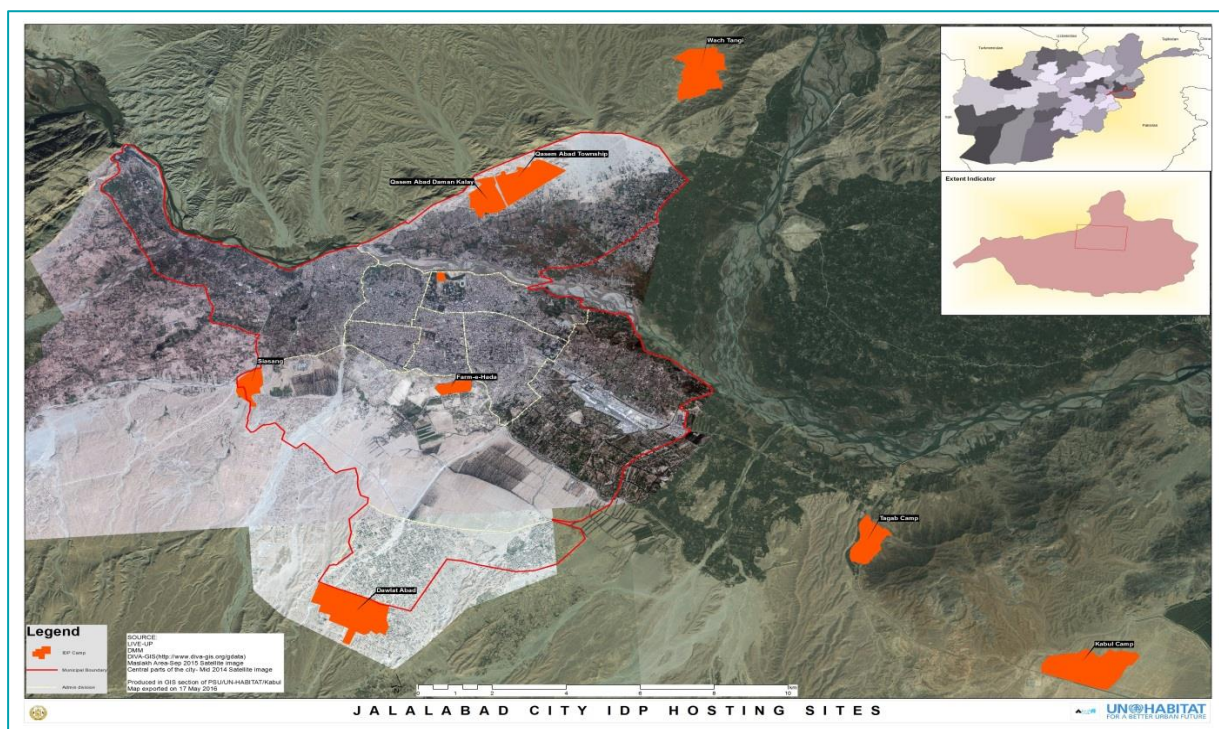
²³⁴ REACH, 01/2017, [url](#); Oxfam, 12/05/2017, p. 28, [url](#)

²³⁵ Oxfam, 12/05/2017, p. 19, [url](#)

²³⁶ REACH, 01/2017, [url](#); UN Habitat, e-mail, 09/01/2018

Figuur 6: Informele IDP locaties in de provincie Nangarhar 01/2017²³⁷

Figuur 7: IDP locaties in de omgeving van de stad Jalalabad (UN Habitat)²³⁸

²³⁷ REACH, 01/2017, [url](#)

²³⁸ Sherchan D., e-mail, 09/01/2018

REACH, een humanitaire organisatie, onderzoekt in januari 2017 de situatie van IDP's en terugkeerders in verschillende IDP-nederzettingen in de provincie Nangarhar waaronder ook Jalalabad, Surkhrod en Behsud. Dit onderzoek toont aan dat de ontheemde families in Nangarhar slechts een beperkte toegang hebben tot gezondheidszorg en geconfronteerd worden met een tekort aan voedsel, drinkwater en bestaansmiddelen.²³⁹ In het *Humanitarian Needs Overview* van december 2017 beschrijft UNOCHA dat tussen februari en juli 2017 het aantal informele nederzettingen bijna verdubbeld is in de provincie Nangarhar (van 29 naar 53) met twee derde geconcentreerd in de drie districten Jalalabad, Behsud en Surkhrod. Veel IDP's uit de omringende districten hebben zich in de stad Jalalabad gevestigd.²⁴⁰ UNOCHA heeft hierover geen recentere informatie gepubliceerd.

Door de aanzienlijke groei van de populatie in Nangarhar zijn de lokale middelen en basisvoorzieningen, vooral in Jalalabad, volgens verschillende rapporten overbelast.²⁴¹ Onder meer de voorzieningen in de gezondheidszorg en het onderwijs staan onder druk.²⁴² De komst van terugkeerders uit Pakistan en Iran heeft ook gezorgd voor een overaanbod aan dagloners in Jalalabad wat problemen creëert op de arbeidsmarkt. Veel terugkeerders proberen iets te verdienen door mensen te vervoeren met een riksja of trekken naar de stad met handkarren om groenten en fruit te verkopen, wat leidt tot grote verkeersopstoppingen.²⁴³ De werkgelegenheid voor IDP's in Jalalabad is schaars.²⁴⁴ Ook de huur- en vastgoedprijzen zijn sterk gestegen.²⁴⁵ Doordat de meeste terugkeerders bij voorkeur zo dicht mogelijk bij Jalalabad willen wonen, zijn de huurprijzen in en rond de stad sterk toegenomen.²⁴⁶ Een rapport van Oxfam van januari 2018 stelt dat de meerderheid van de terugkeerders het voornemen heeft om in de provincie Nangarhar te blijven. Dat betekent meer stedelijke groei en verdere druk op de lokale middelen, basisvoorzieningen en infrastructuur. De stadsinfrastructuur van Jalalabad is verouderd en is ontworpen voor veel minder mensen: het grote aantal terugkeerders en ontheemden leidt tot overbevolking, files en de groei van sloppenwijken.²⁴⁷

Om het tekort aan onderdak in Nangarhar op te vangen, kondigen de Afghaanse autoriteiten verschillende projecten aan. In december 2016 kondigt de viceminister van het ministerie van Vluchtelingen en Terugkeerders de bouw aan van een *township* in het district Behsud, meer bepaald in de regio Qasim Abad, waar 30.000 gezinnen onderdak zouden krijgen.²⁴⁸ Daarnaast zijn er ook plannen voor de bouw van twee andere *townships* in het district Behsud en één in het district Rodat. Die projecten zitten nog in de ontwikkelingsfase.²⁴⁹ Om de nationale en internationale acties rond terugkeerders en IDP's beter op elkaar af te stemmen, richt de Afghaanse regering in november 2016 het *Displacement and Returnees Executive Committee* (DiREC) op. In maart 2017 wordt een actieplan goedgekeurd dat focust op de volgende thema's: humanitaire bijstand, identiteitspapieren, toegang tot basisvoorzieningen, adequate huisvesting en de verdeling van stukken land. Een kostenanalyse wordt uitgevoerd en mogelijk zou er ook nog een wetswijziging komen over de verdeling van land aan IDP's en terugkeerders.²⁵⁰ Binnen het afgesproken tijdsbestek heeft Cedoca geen informatie gevonden over eventuele gemaakte vorderingen.

²³⁹ REACH, 01/2017, [url](#)

²⁴⁰ UNOCHA, 01/12/2017, p. 11, [url](#)

²⁴¹ AAN (Muzhary F.), 12/05/2017, [url](#); Oxfam (Kamminga J., Zaki A.), 31/01/2018, pp. 28, 29, 30, [url](#); Oxfam, 12/05/2017, p. 19, [url](#); UNOCHA, 06/2018, p. 5, [url](#)

²⁴² AAN (Muzhary F.), 12/05/2017, [url](#)

²⁴³ AAN (Muzhary F.), 12/05/2017, [url](#); Pajhwok Afghan News, 24/01/2018, [url](#)

²⁴⁴ UNOCHA, 21/12/2017, [url](#)

²⁴⁵ UNOCHA, 06/12/2018, p.35, [url](#)

²⁴⁶ Oxfam (Kamminga J., Zaki A.), 31/01/2018, p. 30, [url](#)

²⁴⁷ Oxfam (Kamminga J., Zaki A.), 31/01/2018, p. 30, [url](#)

²⁴⁸ Pajhwok Afghan News, 18/12/2016, [url](#)

²⁴⁹ AAN (Muzhary F.), 12/05/2017, [url](#)

²⁵⁰ UNOCHA, 18/05/2017, [url](#)

7. Impact van het geweld

In het speciaal rapport van oktober 2018 gewijd aan de toegenomen impact van het gebruik van IED's op de Afghaanse burgerbevolking, wijst UNAMA op de langdurige effecten van zelfmoordaanslagen en andere aanslagen met IED's op de ruime bevolking. Het onvoorspelbare karakter van dit type aanvallen, vaak in bevolkte gebieden, doet de gewone Afghaanse burgers leven met schrik voor een volgende aanslag en beteugelt zo hun vermogen om een normaal leven te leiden.²⁵¹

7.1. Functioneren van de overheidsdiensten

Volgens een artikel van Borhan Osman van september 2016 hebben de ANSF alleen "een nominale aanwezigheid in de districtscentra" van de provincie Nangarhar.²⁵² Nog in 2016 geeft een studie van het Center for Civilians in Conflict aan dat de ALP de kleinste actor van de openbare veiligheid is in Jalalabad en vaak onderhevig is aan aanvallen van zowel ISKP als de taliban.²⁵³

Inwoners van de stad Jalalabad stellen dat de veiligheidsdiensten vaak machteloos staan tegenover grote aanslagen van de taliban of ISKP.²⁵⁴ Toch slagen de veiligheidsdiensten, vaak speciale eenheden, er nu en dan ook in om een groter dodentol te voorkomen, zoals bij de aanslag op het opleidingscenter voor vroedvrouwen in Jalalabad van eind juli 2018.²⁵⁵ De Afghaanse veiligheidsdiensten komen herhaaldelijk in het nieuws nadat ze een aanslag in Jalalabad hebben verijdeld,²⁵⁶ door opstandelingen te arresteren in de stad of elders in de provincie,²⁵⁷ of nadat ze tijdens een operatie een kopstuk van de taliban of ISKP hebben gedood dat ze verantwoordelijk achten voor aanslagen in de stad Jalalabad.²⁵⁸

Pajhwok Afghan News laat in de zomer van 2017 enkele inwoners van de stad Jalalabad aan het woord. Zij vermelden een groeiend onveiligheidsgevoel in de stad door de toename van het aantal doelgerichte aanvallen, moorden en stijgende criminaliteit.²⁵⁹ Een economische maffia, een machtsmonopolie van lokale individuen, illegale gewapende mannen en zwakke veiligheidsorganen liggen aan de basis van het onveiligheidsgevoel in de provincie.²⁶⁰ In het najaar van 2018 wijst een artikel van de New York Times erop dat corruptie en infiltratie van de maffia de situatie in de provincie Nangarhar nog complexer maken. Dit, samen met het feit dat de stad in het voorjaar en de zomer van 2018 getroffen is door enkele opeenvolgende zelfmoordaanslagen, zet de regering ertoe aan om alle *senior* politiefunctionarissen te vervangen en vanaf augustus 2018 de controle over de veiligheid van Jalalabad over te dragen aan het leger.²⁶¹ Eerder, in mei 2018, was de gouverneur van Nangarhar ontslagen wegens de verslechterende veiligheidssituatie in de provincie.²⁶² Volgens de Secretaris-generaal van de Verenigde Naties lijkt de robuuste aanwezigheid van de Afghaanse defensie- en veiligheidsdiensten (Afghan National Defense and Security Forces, ANDSF) in Jalalabad sinds augustus 2018 een positieve impact te hebben op de algemene veiligheidssituatie in de stad.²⁶³

²⁵¹ UNAMA, 07/10/2018, p. 2, [url](#)

²⁵² AAN (Osman B.), 27/09/2016, [url](#)

²⁵³ Center for Civilians in Conflict, 22/11/2016, p. 17, [url](#)

²⁵⁴ The New Arab, 25/01/2018, [url](#)

²⁵⁵ NYT, 28/07/2018, [url](#) ; Al Jazeera, 28/07/2018, [url](#)

²⁵⁶ Khaama Press, 26/09/2018, [url](#)

²⁵⁷ Khaama Press, 23/02/2018, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 25/03/2018, [url](#) ; Khaama Press, 16/08/2018, [url](#)

²⁵⁸ Khaama Press, 24/06/2018, [url](#) ; Khaama Press, 01/07/2018, [url](#) ; Washington Post, 06/08/2018, [url](#)

²⁵⁹ Pajhwok Afghan News, 16/07/2017, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 05/08/2017, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 05/08/2017, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 18/09/2017, [url](#)

²⁶⁰ Pajhwok Afghan News, 16/07/2017, [url](#)

²⁶¹ NYT02/10/2018, [url](#)

²⁶² RFE/RL, 19/05/2018, [url](#)

²⁶³ UNSG, 07/12/2018, pp. 5,6, [url](#)

7.2. Toegang tot de basisvoorzieningen

Samuel Hall publiceert in 2014 een studie over armoede, voedselonzekeerheid en veerkracht in de grote Afghaanse steden. Dit onderzoek plaatst Jalalabad, naast Kandahar, bovenaan de lijst van Afghaanse steden met het hoogste niveau van voedselonzekeerheid.²⁶⁴ De toegang tot basisvoorzieningen en -diensten (in het bijzonder toegang tot stromend water) blijkt in Jalalabad minder problematisch te zijn dan in andere steden. De toegang tot elektriciteit blijkt wel een probleem te zijn. De studie van Samuel Hall geeft aan dat veel voedsel in Jalalabad geïmporteerd wordt aan lagere prijzen vanuit Pakistan. Vooral de IDP's in Jalalabad hebben te kampen met voedselonzekeerheid.²⁶⁵

De stad Jalalabad herbergt achttien gezondheidsfaciliteiten.²⁶⁶ Het provinciale ziekenhuis in de stad is vaak overbelast.²⁶⁷ Veel mensen in de oostelijke en zuidelijke delen van het land reizen naar Jalalabad om medische hulp te zoeken, aangezien de gezondheidsfaciliteiten in hun eigen, vaak rurale gebieden, ondermaats zijn.²⁶⁸ In september 2018 verwijst UNOCHA naar meldingen over opstandelingen die gezondheidsinstellingen in verschillende districten van Nangarhar, waaronder Surkhrod, onder druk zetten om hen medische benodigdheden en wondenverzorging te verlenen.²⁶⁹ Een gemeenschappelijke kaart van onder meer USAID en WHO geeft aan dat er van januari tot november 2018 in de provincie Nangarhar 21 aanvallen zijn uitgevoerd op de instellingen of personen uit de gezondheidszorg. Het gaat onder meer om het doden of ontvoeren van medisch personeel, aanvallen op en plunderingen van ziekenhuizen, intimidatie en lastigvallen van medisch personeel, het verhinderen van leveringen aan gezondheidsinstellingen en het gebruik van medische infrastructuur en voertuigen in het conflict. De kaart preciseert het aantal dergelijke incidenten niet per district.²⁷⁰ UNOCHA wijst erop dat de combinatie van conflict, onbetaalbare kosten en onvoldoende bereik en capaciteit een negatieve impact op de toegang tot de nodige gezondheidszorg blijft hebben. De provincie Nangarhar behoort tot de drie zwaarst getroffen provincies op dat vlak.²⁷¹

Vergeleken met de bewoners van andere grote Afghaanse steden toont een studie van Samuel Hall aan dat de inwoners van Jalalabad een lager opleidingsniveau hebben. In tegenstelling tot de situatie in steden als Kabul, Mazar-e Sharif en Herat, sturen een aanzienlijk aantal huishoudens in Jalalabad voornamelijk enkel de jongens naar school.²⁷² Een groot deel van de inwoners van de stad heeft geen volledige formele opleiding genoten. De grote instroom van IDP's en terugkeerders heeft de onderwijssector in de stad Jalalabad ook enorm belast.²⁷³ Uit een enquête van Save the Children International in Nangarhar van maart 2017 blijkt dat ongeveer 37 % van de kinderen van terugkeerders niet op school was ingeschreven en dat degenen die wel naar school gingen, gemiddeld op meer dan 3 km loopafstand van de dichtstbijzijnde officiële school ingeschreven zijn.²⁷⁴ In het district Behsud heeft het United Nations Children's Fund (UNICEF) een aantal scholen opgericht zodat ook kinderen van IDP's van onderwijs kunnen genieten.²⁷⁵ Volgens UNOCHA heeft de vrees voor aanslagen een impact op het onderwijs in de provincie Nangarhar.²⁷⁶ Begin juni 2018 beslist de provinciale overheid om alle meisjesscholen te sluiten vanwege bedreigingen door ISKP op de sociale

²⁶⁴ Samuel Hall, 31/01/2014, pp. 6-7, [url](#)

²⁶⁵ Samuel Hall, 31/01/2014, pp. 6-7, pp. 44-49, p.78, [url](#)

²⁶⁶ Westerse veiligheidsmedewerker, senior analist, e-mail, 19/12/2017

²⁶⁷ AAN (Muzhary F.), 12/05/2017, [url](#)

²⁶⁸ Norwegian Afghanistan Committee, 22/01/2013, [url](#)

²⁶⁹ UNOCHA, 24/09/2018, [url](#)

²⁷⁰ WHO, USAID, iMMAP, 19/12/2018, [url](#)

²⁷¹ UNOCHA, 06/12/2018, p.14, [url](#)

²⁷² Samuel Hall, 31/01/2014, p. 51, [url](#)

²⁷³ AAN (Muzhary F.), 12/05/2017, [url](#)

²⁷⁴ ACTED, 17/03/2017, p. 1, [url](#)

²⁷⁵ UNICEF (Foster N.), 25/05/2016, [url](#)

²⁷⁶ UNOCHA, 24/09/2018, [url](#)

media.²⁷⁷ UNOCHA verwijst naar meldingen van een aanzienlijke daling van het aantal aanwezige studenten op school in Jalalabad halfweg september 2018, nadat enkele bommen zijn ontploft nabij enkele scholen.²⁷⁸

De stad Jalalabad heeft regelmatig te kampen met stroomvoorzieningsproblemen. De beperkte elektriciteitstoevoer zorgt ervoor dat veel inwoners van de stad beroep moeten doen op generatoren om voldoende stroom te voorzien. De stroomonderbrekingen hebben een invloed op de veiligheidssituatie in de stad en legt beperkingen op aan de industriële ontwikkeling in de omgeving.²⁷⁹ In juni 2017 wordt een derde elektriciteitstransformator geïnstalleerd in de stad. Deze ingreep zorgt ervoor dat de stroomonderbrekingen verminderen.²⁸⁰

Net zoals andere steden in Afghanistan, heeft Jalalabad geen bijgewerkt stadsplan en tot de stad een nieuw plan heeft goedgekeurd, blijft het bestaande 50-jaar oude plan de officiële blauwdruk van de stad. Zowel voor de stad als voor de inwoners betekent dit dat gemeenschapsbehoeften en gemeentelijke doelen niet kunnen worden bereikt, dat diensten niet adequaat worden verstrekt en dat het grondgebruik ongecontroleerd blijft.²⁸¹ Eind april 2014 werden plannen voor een stedelijk masterplan voor de stad gelanceerd.²⁸² Grote constructieprojecten in Jalalabad en in het district Behsud (nieuwe wegen, investeringen in ziekenhuizen en creatie van markten) creëren werkgelegenheid en geven de handel een boost.²⁸³

7.3. Bereikbaarheid

De luchthaven van Jalalabad ligt ongeveer op vijf kilometer ten zuidoosten van de stad. Net naast de luchthaven ligt de militaire basis *Forward Operating Base* (FOB) Fenty.²⁸⁴ Hoewel de Afghaanse pers in januari 2017 de start van de bouw van een civiele luchthaven in Jalalabad aankondigt,²⁸⁵ verklaart een in Jalalabad gestationeerd medewerker van United Nations Humanitarian Air Service (UNHAS) in januari 2018 aan het Zweedse Migrationsverket dat de luchthaven tot dan enkel voor militaire doeleinden en humanitaire vluchten gebruikt wordt.²⁸⁶ De luchthaven van Jalalabad en de bijhorende militaire basis zijn de voorbije jaren meermaals aangevallen door opstandelingen.²⁸⁷ Berichtgeving van ISKP en de taliban via hun eigen mediakanalen geeft aan dat de luchthaven en bijhorende militaire basis ook tijdens deze verslagperiode bestookt wordt met raketaanvallen.²⁸⁸

Doordat de luchthaven uitsluitend voor militaire doeleinden wordt gebruikt, is de stad Jalalabad voor burgers vanuit Kabul enkel bereikbaar via de weg. De Kabul-Jalalabad Highway verbindt beide steden met elkaar en is ongeveer 160 km lang.²⁸⁹ Deze route is van groot strategisch belang. Volgens een lokale journalist, met wie het Noorse Landinfo gesproken heeft in april-mei 2017, maken dagelijks 20.000 voertuigen gebruik van deze weg.²⁹⁰ De Kabul-Jalalabad Highway staat bekend als een van de gevaarlijkste wegen ter wereld. In Surobi kronkelt de weg van Jalalabad via talloze haarspeldbochten steil omhoog door de kloof van de rivier Kabul. De ontelbare vrachtwagens die uit Pakistan komen,

²⁷⁷ Pajhwok Afghan News, 05/06/2018, [url](#)

²⁷⁸ UNOCHA, 17/09/2018, [url](#)

²⁷⁹ IRIN News, 20/12/2012, [url](#); IWPR, 15/07/2013, [url](#)

²⁸⁰ Wadsam Afghan Business Portal News, 10/06/2017, [url](#)

²⁸¹ USAID, 13/02/2012, [url](#)

²⁸² Pajhwok Afghan News, 30/04/2014, [url](#)

²⁸³ Pajhwok Afghan News, 10/01/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 23/01/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 24/01/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 06/02/2018, [url](#)

²⁸⁴ Migrationsverket, 24/05/2016, pp. 1-2, [url](#)

²⁸⁵ Pajhwok Afghan News, 02/01/2017, [url](#)

²⁸⁶ Lifos (Migrationsverket), 23/01/2018, p. 11, [url](#); Lifos (Migrationsverket), 26/09/2018, p. 12,

²⁸⁷ Tolo News, 02/12/2012, [url](#); Reuters, 21/06/2014, [url](#)

²⁸⁸ TerrorMonitor.org [Twitter], 20/02/2018, [url](#); TerrorMonitor.org [Twitter], 16/04/2018, [url](#)

²⁸⁹ Landinfo, 02/10/2017, p. 12, [url](#)

²⁹⁰ Landinfo, 02/10/2017, p. 12, [url](#)

raken soms maar met moeite de helling op. Dit leidt regelmatig tot opstoppen en wagens nemen dan ook vaak grote risico's bij roekeloze inhaalmanoeuvres die regelmatig tot dodelijke ongevallen leiden.²⁹¹ Verkeersveiligheid is al jaren een groot probleem op deze weg.²⁹² De oorzaken van ongevallen op deze weg moeten vaak worden gezocht bij roekeloos rijgedrag, overdreven snelheid en verkeersovertredingen.²⁹³ Volgens Khaama Press komen in het voorjaar van 2017 minstens twintig personen om het leven bij verkeersongelukken op deze weg.²⁹⁴ In de verslagperiode vallen verschillende doden en gewonden bij verkeersongevallen op de Kabul-Jalalabad Highway in het district Qarghayi van de provincie Laghman.²⁹⁵

Volgens een rapport van Landinfo van oktober 2017 is de controle over delen van de oostelijke regio, zoals de hoofdweg die door de provincie Nangarhar en de stad Jalalabad loopt, van het hoogste belang voor de Afghaanse autoriteiten en veiligheidstroepen en hebben de autoriteiten een zekere mate van controle.²⁹⁶ Tijdens de verslagperiode voeren de veiligheidsdiensten verschillende gerichte veiligheidsoperaties uit op de Kabul-Jalalabad Highway, waarbij meerdere opstandelingen gedood worden.²⁹⁷

In de huidige verslagperiode heeft Cedoca in mediaberichtgeving geen meldingen teruggevonden van illegale controleposten van opstandelingen op de snelweg tussen Kabul en Jalalabad waar weggebruikers werden gecontroleerd. Tijdens een Skypegesprek op 11 januari 2018 van Cedoca met een onafhankelijke consultant die in 2016 en 2017 regelmatig tussen Jalalabad en Kabul reisde, blijkt dat deze onafhankelijke consultant in 2017 weinig merkte van illegale controleposten. Hij geeft aan dat in 2016 wel sprake was van dergelijke illegale controleposten en dan vooral in de provincie Laghman.²⁹⁸

De 75 km lange Jalalabad-Torkham Road verbindt de stad met de grensovergang in Torkham aan de Afghaanse-Pakistaanse grens. Torkham is een belangrijke grensovergang voor de stad omdat via deze overgang goederen geïmporteerd en geëxporteerd worden naar en van Jalalabad.²⁹⁹ Net als in de vorige verslagperiode meldt de pers ook in deze verslagperiode dat demonstranten de weg blokkeren uit protest tegen het doden van burgers tijdens veiligheidsoperaties.³⁰⁰ Taliban, vermomd als Afghaanse politieagenten, laten op 3 mei 2018 een voertuig stoppen aan een illegale controlepost. Ze proberen de inzittenden, personeelsleden van een grote bank, te ontvoeren. Wanneer die zich verzetten openen de taliban het vuur en doden twee personen.³⁰¹ Op 11 september 2018 vindt op de weg tussen Jalalabad en Torkham een zelfmoordaanslag plaats op een groep demonstranten die bijeengekomen zijn en de weg blokkeren om te protesteren tegen de benoeming van een lokale politiechef. Daarbij komen tientallen mensen om het leven.³⁰² Veiligheidsdiensten voeren in de verslagperiode verschillende veiligheidsoperaties uit op deze weg.³⁰³

Na overleg tussen beide landen wordt de grenspost Torkham tussen Afghanistan en Pakistan gedurende drie dagen gesloten in oktober 2018 naar aanleiding van de parlementsverkiezingen in

²⁹¹ The Diplomat (Gady F.-Z.), 13/12/2015, [url](#)

²⁹² NYT, 07/02/2010, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 20/03/2013, [url](#)

²⁹³ Pajhwok Afghan News, 02/09/2017, [url](#)

²⁹⁴ Khaama Press, 01/08/2017, [url](#)

²⁹⁵ Pajhwok Afghan News, 07/02/2019, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 29/03/2018, [url](#) ; Pajhwok Afghan News, 14/09/2018, [url](#)

²⁹⁶ Landinfo, 02/10/2017, p. 4, [url](#)

²⁹⁷ Bakhtar News, 29/07/2018, [url](#); Bakhtar News, 12/03/2018, [url](#)

²⁹⁸ Onafhankelijke consultant, Skypegesprek, 11/01/2018

²⁹⁹ Al Jazeera, 18/06/2017, [url](#)

³⁰⁰ APnews, 24/10/2018, [url](#)

³⁰¹ UNAMA, 24/02/2019, p. 31, [url](#)

³⁰² RFE/RL, 12/09/2018, [url](#); Al Jazeera, 12/09/2018, [url](#); Washington Post, 13/09/2018, [url](#)

³⁰³ Bakhtar News, 09/01/2019, [url](#); Bakhtar News, 22/10/2018, [url](#); Bakhtar News, 09/09/2018, [url](#)

Afghanistan.³⁰⁴ Sluitingen van de grenspost Torkham hebben gevolgen voor de inwoners van Jalalabad. Ze verhinderen zowel de bewegingsvrijheid van de burgers in de streek als de regionale handelsactiviteiten.³⁰⁵

³⁰⁴ Dawn, url, 19/10/2018, [url](#)

³⁰⁵ Reuters, 20/03/2017, [url](#); Tribune, url, 21/10/2018, [url](#)

Samenvatting

De stad Jalalabad is de op vier na grootste stad van Afghanistan. De stad is een belangrijk commercieel centrum in het oosten van Afghanistan, gelegen op een strategische positie langs verschillende handelsroutes.

Tussen 1 februari 2018 tot 31 januari 2019 zijn 71 incidenten geregistreerd in de stad Jalalabad en in het gelijknamige district. Meer dan de helft van deze incidenten zijn incidenten waarbij IED's, mijnen en andere explosieven worden gebruikt. Daarnaast kampt de regio Jalalabad met (doelgerichte)-moorden en criminaliteit. De meeste aanslagen in de stad worden toegeschreven aan de ISKP en in mindere mate aan de taliban. Hoewel het geweld in Jalalabad voornamelijk is gericht tegen bepaalde profielen, zowel militair als burgerdoelwitten, vallen er regelmatig burgerslachtoffers. Veel burgerslachtoffers vallen bij zelfmoord- of complexe aanslagen. In de verslagperiode vinden aanslagen van ISKP plaats op zogenaamde "soft targets", zoals een cricketstadium, een opleidingscenter voor vroegvrouwen of een groep Sikhs en Hindoes. De toename van het aantal dergelijke aanslagen naast de bestaande criminaliteit zorgt in Jalalabad in 2018 voor een groeiend onveiligheidsgevoel. Begin augustus 2018 grijpt de Afgaanse regering in door de controle over de veiligheid van de stad over te dragen aan het Afgaanse leger.

Tijdens de onderzoeksperiode van 1 februari 2018 tot 31 januari 2019 vinden negen incidenten plaats in het district Behsud. In dezelfde periode vinden 30 incidenten plaats in het district Surkhrod. In de districten Behsud en Surkhrod is het geweld voornamelijk gericht tegen veiligheidspersoneel maar ook in deze districten vallen er burgerslachtoffers als *collateral damage*. In zowel Behsud als Surkhrod eisen vooral de taliban de aanslagen op. Precieze statistieken over burgerslachtoffers in Jalalabad, de districten Behsud en Surkhrod zijn niet beschikbaar.

In vergelijking met de voorgaande jaren is het aantal IDP's in de provincie Nangarhar gedaald. Evenwel zoeken de meerderheid van de IDP's in het oosten van Afghanistan nog steeds hun toevlucht tot de stad Jalalabad en de districten Behsud en Surkhrod. Onderzoeken tonen aan dat ontheemde families in Jalalabad met een terugkerend patroon van problemen geconfronteerd worden: een tekort aan bestaansmiddelen, een beperkte toegang tot basisvoorzieningen en een gebrek aan kansen op de arbeidsmarkt. De toenemende bevolkingsdichtheid leidt tot overbelasting van de aanwezige diensten en infrastructuur in de stad Jalalabad. Huurprijzen stijgen, schoolinschrijvingen verhogen en er is sprake van voedselonzeekerheid.

Jalalabad is vanuit Kabul enkel bereikbaar over de weg. In de verslagperiode en in het bijzonder in de maand juli 2018, voert het Afgaanse leger operaties uit langs de hoofdweg tussen Kabul en Jalalabad in de districten Surobi (provincie Kabul) en Qarghayi (provincie Laghman). De luchthaven in de nabijheid van de stad wordt enkel gebruikt voor militaire doeleinden en is sporadisch het voorwerp van aanvallen door opstandelingen.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), research manager Asia, e-mail, 11/02/2018, admin@acleddata.com

Nicoll H., medeoprichter en co-directeur van Samuel Hall Consulting, EASO, *Practical Cooperation Conference on Afghanistan*, Malta, 2-3/12/2015 [onuitgegeven toespraak opgetekend door Cedoca]

Onafhankelijke consultant in Kabul, Skypegesprek, 11/01/2018. [De contactpersoon wenst uitdrukkelijk anoniem te blijven]

Sherchan D., Housing, Land and Property Rights Advisor, UN-Habitat, e-mail, 09/01/2018, depika.sherchan@unhabitat-afg.org

Westerse veiligheidsmedewerker, senior analyst, e-mail, 19/12/2017. [contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid]

Westerse veiligheidsmedewerker, senior analyst, meeting, 17/03/2017. [contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid]

Geschreven en audiovisuele bronnen

ACTED, *Education in emergencies needs assessment Nangarhar*, 17/03/2017, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/chf_eie_needs_assessment_report_final.pdf [geraadpleegd op 25/01/2018]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Muzhary F.), *Resettling Nearly Half a Million Afghans in Nangrahar: The consequences of the mass return of refugees*, 12/05/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/resettling-nearly-half-a-million-afghans-in-nangrahar-the-consequences-of-the-mass-return-of-refugees/> [geraadpleegd op 03/02/2018]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Osman B.), *Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?*, 27/09/2016 <https://www.afghanistan-analysts.org/descent-into-chaos-why-did-nangarhar-turn-into-an-is-hub/> [geraadpleegd op 02/02/2018]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Osman B.), *The Battle for Mamand: ISKP under strain, but not yet defeated*, 23/05/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-battle-for-mamand-iskp-under-strain-but-not-yet-defeated/> [geraadpleegd op 06/02/2018]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Ruttig T.), *More violent, more widespread: Trends in Afghan security in 2017*, 29/01/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/more-violent-more-widespread-trends-in-afghan-security-in-2017/> [geraadpleegd op 02/02/2018]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Ruttig T.), *Five Questions to Make Sense of the New Peak in Urban Attacks and a Violent Week in Kabul*, 05/02/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/five-questions-to-make-sense-of-the-new-peak-in-urban-attacks-and-a-violent-week-in-kabul/> [geraadpleegd op 07/02/2018]

Afghanistan Evaluation Research Unit (AREU) (Giovacchini T.), *Governance and Representation in the Afghan Urban Transition*, 08/2011, <https://areu.org.af/archives/publication/1121> [geraadpleegd op 26/01/2018]

Afghanistan Evaluation Research Unit (AREU) (Jackson A.), *Politics and Governance in Afghanistan: the Case of Nangarhar Province*, 22/06/2014, <https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/E-Politics-and-Governance-in-Afghanistan-the-Case-of-Nangarhar-Province.pdf> [geraadpleegd op 26/01/2018]

Afghanistan Evaluation Research Unit (AREU) (Minoia G., Mumtaz W., Pain A.), *The social life of the onion: the informal regulation of the onion market in Nangarhar*, Afghanistan, 11/2014, <https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/1427EThe-social-life-of-the-onion-the-informal-regulation-of-the-onion-market-in-Nangarhar-Afghanistan.pdf> [geraadpleegd op 25/01/2018]

Afghanistan Evaluation Research Unit (AREU) (Schütte S.), *Gaining some ground: Urban Livelihoods in Jalalabad*, 05/2006, <https://areu.org.af/wp-content/uploads/2015/12/616E-Gaining-Some-Ground-CS-web.pdf> [geraadpleegd op 25/01/2018]

Al Jazeera, *The decline of Afghanistan's Hindu and Sikh communities*, 01/01/2017, <https://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/12/decline-afghanistan-hindu-sikh-communities-161225082540860.html> [geraadpleegd op 24/01/2018]

Al Jazeera, *Pakistani diplomats go missing in Afghanistan*, 18/06/2017, <https://www.aljazeera.com/news/2017/06/pakistani-diplomats-missing-afghanistan-170618084039207.html> [geraadpleegd op 06/02/2018]

Al Jazeera, *Afghanistan: Government building attacked in Jalalabad, 12 dead*, 13/05/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/05/afghanistan-blasts-gunfire-rock-jalalabad-180513091500555.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *Afghanistan: Jalalabad cricket match bomb attack kills eight*, 19/05/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/05/afghanistan-jalalabad-cricket-match-bomb-attack-kills-180519063333136.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *Spate of deadly attacks hit Afghanistan amid Eid ceasefire*, 11/06/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/06/spate-deadly-attacks-hit-afghanistan-eid-ceasefire-180611080308276.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *Afghanistan: At least 12 killed in Jalalabad suicide attack*, 11/07/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/07/afghanistan-10-killed-jalalabad-suicide-attack-1807110073610031.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *Afghanistan: Gunmen attack Jalalabad education building*, 11/07/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/07/afghanistan-clashes-ongoing-jalalabad-education-building-180711053151719.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *Afghanistan: Gunmen storm Jalalabad medical building*, 28/07/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/07/180728094940684.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *15 killed as gunmen storm government building in Jalalabad*, 31/07/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/07/blasts-gunshots-reported-eastern-afghan-city-jalalabad-180731073627647.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *Suicide attack in Jalalabad claims at least seven lives*, 25/08/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/08/suicide-attack-jalalabad-claims-lives-180825101537441.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Al Jazeera, *Afghanistan: Death toll soars to 68 in suicide bomb attack*, 12/09/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/09/afghanistan-suicide-bomber-kills-32-attack-protesters-180911132240204.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

APnews, *Afghans protesters block highway over killings of civilians*, 24/10/2018, <https://www.apnews.com/98f4a7c3d1e4466c910fb440cafddd0a> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook, Version 8*, 2017, https://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2017/12/ACLED_Codebook_2017FINAL.pdf [geraadpleegd op 03/02/2018]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Fatalities*, 28/12/2017, https://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2017/12/Fatalities_FINAL.pdf [geraadpleegd op 03/02/2018]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data-South and South East Asia*, laatst geraadpleegde update 07/02/2019, <https://www.acleddata.com/download/2912/> [geraadpleegd op 07/02/2019]

Asia Foundation, *A Survey of Afghan People Afghanistan in 2016*, 12/2016, https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2016/12/2016_Survey-of-the-Afghan-People_full-survey.Apr2017.pdf [geraadpleegd op 15/01/2018]

Asia Foundation, *A Survey of the Afghan People. Afghanistan in 2018*, 2018, https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf [geraadpleegd op 25/01/2019]

Bakhtar News, *Armed Militants Killed In Kabul, Soroobi District*, 12/03/2018, <http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/32332-armed-militants-killed-in-kabul-soroobi-district.html> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Bakhtar News, *Captor Held In Nangarhar*, 16/04/2018, <http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/32807-captor-held-in-nangarhar.html> [geraadpleegd op 18/02/2019]

Bakhtar News, *Military Operation Successfully Ongoing In Kabul-Jalalabad Highway*, 29/07/2018, <http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/34157-military-operation-successfully-ongoing-in-kabul-jalalabad-highway.html> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Bakhtar News, *Dozens Villages Clean-up during Military Operation in Jalalabad-Torkham Highway*, 09/09/2018, <http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/34717-dozens-villages-clean-up-during-military-operation-in-jalalabad-torkham-highway.html> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Bakhtar News, *Military Operation Continuing in Jalalabad-Torkham Highway*, 22/10/2018, <http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/35349-military-operation-continuing-in-jalalabad-torkham-highway.html> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Bakhtar News, *Military Operation Ongoing in Jalalabad-Torkham Highway*, 09/01/2019, <http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/36433-military-operation-ongoing-in-jalalabad-torkham-highway.html> [geraadpleegd op 15/02/2019]

BBC, *Afghanistan blast: Sikhs among 19 dead in Jalalabad suicide attack*, 01/07/2018, <https://www.bbc.co.uk/news/amp/world-asia-44677823> [geraadpleegd op 04/02/2019]

BBC, *Midwife training centre attacked in Afghanistan's Jalalabad*, 28/07/2018, <https://www.bbc.com/news/world-asia-44991470> [geraadpleegd op 04/02/2019]

BBC, *Jalalabad attack: '15 killed' in eastern Afghan city*, 31/07/2018, <https://www.bbc.co.uk/news/amp/world-asia-45022014> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Cedoca, *Veiligheidssituatie in Jalalabad*, 20/02/2018 https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_afghanistan_veiligheidssituatie_in_jalalabad.pdf

Center for Civilians in Conflict (CIVIC), *Saving Ourselves: Security Transition and Impact on Civilian Protection in Afghanistan*, 21/11/2016, https://civiliansinconflict.org/wp-content/uploads/2017/09/Afghanistan_CivilianProtection_Interactive_FINAL.pdf [geraadpleegd op 05/02/2018]

Dawn, *Torkham border to remain closed for three days*, 19/10/2018, <https://www.dawn.com/news/1439864> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Deutsche Welle (DW), *Broad-daylight murder in the Afghan city of Jalalabad*, 15/02/2018, <http://p.dw.com/p/2sj09> [geraadpleegd op 15/02/2018]

European Asylum Support Office (EASO), *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan - Security Situation*, 12/2017, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_Afghanistan_security_situation_2017.pdf [geraadpleegd op 08/01/2018]

European Asylum Support Office (EASO), *Afghanistan. Security situation – Update*, 04/05/2018, <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/publications/afghanistan-security-situation-2018.pdf> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Gandhara (RFE/RL), *At Least Two Killed In Attack On Government Building In Eastern Afghanistan*, 11/07/2018, <https://gandhara.rferl.org/a/at-least-two-killed-in-attack-on-government-building-in-eastern-afghanistan/29356863.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Gandhara (RFE/RL), *Suicide Attack Kills Scores In Eastern Afghanistan*, 11/09/2018, <https://gandhara.rferl.org/a/suicide-attack-in-afghanistan-kills-scores-near-pakistan-border-crossing/29483706.html> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Global Coalition to Protect Education from Attack (GCPEA), *Attacks on Education in Afghanistan*, 11/2018, , http://www.protectingeducation.org/sites/default/files/documents/attacks_on_education_in_afghanistan_2018.pdf [geraadpleegd op 11/02/2019]

Government of the Islamic Republic of Afghanistan (GIROA), *Atlas of Afghan City Regions 2016*, 08/2016, via UNHABITAT: <http://unhabitat.org/atlas-of-afghan-city-regions-2016/> [geraadpleegd op 28/06/2017]

Human Rights Watch (HRW), *Pakistan Coercion, UN Complicity The Mass Forced Return of Afghan Refugees*, 13/02/2017, <https://www.hrw.org/report/2017/02/13/pakistan-coercion-un-complicity/mass-forced-return-afghan-refugees> [geraadpleegd op 28/06/2017]

Human Rights Watch (HRW), *"No Safe Place" Insurgent Attacks on Civilians in Afghanistan*, 08/05/2018, https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/afghanistan0518_web_1.pdf [geraadpleegd op 25/01/2019]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2019 - Afghanistan*, 17/01/2019, <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/afghanistan#> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Independent Directorate of Local Governance (IDLG), *Jalalabad Municipality. Capacity Development Plan*, 08/2011, <http://jalalabad-m.gov.af/Content/Media/Documents/JalalabadCDPEnglish,Final36201210532534553325325.pdf> [geraadpleegd op 15/01/2018]

Independent Directorate of Local Governance (IDLG), *Construction work of development projects launched in Jalalabad*, 18/12/2018, <https://idlg.gov.af/en/2341/> [geraadpleegd op 14/02/2019]

Independent Electoral Commission, *Poling Centres Nangarhar*, s.d., http://www.iec.org.af/pdf/wj_polling_centers/nangarhar.pdf [geraadpleegd op 02/06/2017]

Institute for War & Peace Reporting (IWPR), *Afghanistan: Energy Theft a Burning Issue in Nangarhar*, 15/07/2013, <https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-energy-theft-burning-issue-nangarhar> [geraadpleegd op 05/02/2017]

IRIN News, *Power shortages hamper development*, 20/12/2012, <http://www.irinnews.org/news/2012/12/20/power-shortages-hamper-development> [geraadpleegd op 05/02/2017]

Jalalabad Municipality (Islamic Republic of Afghanistan), *Nahia 6*, s.d., <http://jalalabad-m.gov.af/en/page/5830> [geraadpleegd op 02/02/2018]

Jalalabad Municipality (Islamic Republic of Afghanistan), *New mayor for Jalalabad city appointed*, 07/10/2015, <http://jalalabad-m.gov.af/en/news/new-mayor-for-jalalabad-city-appointed> [geraadpleegd op 02/02/2018]

Khaama Press, *Grenade attack on Afghan cricket athlete Hamid Hassan's house in Jalalabad*, 13/02/2018, <https://www.khaama.com/grenade-attack-on-afghan-cricket-athlete-hamid-hassans-house-in-jalalabad-04484/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Afghan intelligence thwart car bombing plot in Jalalabad city*, 23/02/2018, <https://www.khaama.com/afghan-intelligence-thwart-car-bombing-plot-in-jalalabad-city-04485/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Suicide attack rocks Jalalabad city in East of Afghanistan*, 07/03/2018, <https://www.khaama.com/suicide-attack-rocks-jalalabad-city-in-east-of-afghanistan-04595/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Top Taliban leader among 5 killed in Afghan intelligence operatives' raid*, 08/03/2018, <https://www.khaama.com/top-taliban-leader-among-5-killed-in-afghan-intelligence-operatives-raid-04603/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *3 dead, 8 wounded in Jalalabad city explosion*, 19/03/2018, <https://www.khaama.com/3-dead-8-wounded-in-jalalabad-city-explosion-04681/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *ISIS claims responsibility for Jalalabad city motorcycle bombing*, 20/03/2018, <https://www.khaama.com/isis-claims-responsibility-for-jalalabad-city-motorcycle-bombing-04692/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Explosion near a mosque and voter registration center in Jalalabad city*, 28/04/2018, <https://www.khaama.com/explosion-near-a-mosque-and-voter-registration-center-in-jalalabad-city-05017/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Taliban's military commission chief for Nangarhar districts killed in NDS raid*, 25/05/2018, <https://www.khaama.com/talibans-military-commission-chief-for-nangarhar-districts-killed-in-nds-raid-05236/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *US forces carry out airstrikes on Taliban hideouts in Nangarhar*, 26/05/2018, <https://www.khaama.com/us-forces-carry-out-airstrikes-on-taliban-hideouts-in-nangarhar-05238/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Explosion in Jalalabad city leaves a child dead, 7 other civilians wounded*, 13/06/2018, <https://www.khaama.com/explosion-in-jalalabad-city-leaves-a-child-dead-7-other-civilians-wounded-05363/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *ISIS leader responsible for recent deadly attacks in Jalalabad has been killed*, 24/06/2018, <https://www.khaama.com/isis-leader-responsible-for-recent-deadly-attacks-in-jalalabad-has-been-killed-05420/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *ISIS Khurasan's IED expert, in charge of urban attacks killed in Jalalabad city*, 01/07/2018, <https://www.khaama.com/isis-khurasans-ied-expert-in-charge-of-urban-attacks-killed-in-jalalabad-city-05470/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Afghan forces end deadly siege on urban education directorate in Jalalabad city*, 11/07/2018 <https://www.khaama.com/afghan-forces-end-deadly-siege-on-urban-education-directorate-in-jalalabad-city-05560/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *18 dead, 15 wounded as standoff ends in Jalalabad city of Afghanistan*, 31/07/2018, <https://www.khaama.com/18-dead-15-wounded-as-standoff-ends-in-jalalabad-city-of-afghanistan-5680/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Latest on Jalalabad Attack: 18 dead, 15 wounded in attack on Refugees directorate*, 31/07/2018, <https://www.khaama.com/latest-on-jalalabad-attack-6-dead-14-wounded-amid-ongoing-clearance-operation-05678/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *Female Afghan MP dies in a traffic incident in Jalalabad city*, 01/08/2017, <https://www.khaama.com/female-afghan-mp-dies-in-a-traffic-incident-in-jalalabad-city-03254/> [geraadpleegd op 06/02/2018]

Khaama Press, *Suicide attack rocks Jalalabad city, casualties feared*, 05/08/2018, <https://www.khaama.com/suicide-attack-rocks-jalalabad-city-casualties-feared-05720/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *7 suicide bombers arrested by the NDS operatives in Jalalabad city*, 16/08/2018, <https://www.khaama.com/7-suicide-bombers-arrested-by-the-nds-operatives-in-jalalabad-city-05741/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Khaama Press, *NDS forces foil militants bid to carry out explosions in Jalalabad city*, 26/09/2018, <https://www.khaama.com/nds-forces-foil-militants-bid-to-carry-out-explosions-in-jalalabad-city-06036/> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den østlige regionen*, 02/10/2017, https://landinfo.no/asset/3621/1/3621_1.pdf [geraadpleegd op 26/01/2018]

Landinfo, *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den østlige regionen – oppdatering*, 18/04/2018, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/Respons-Sikkerhetssituasjonen-i-den-%C3%B8stlige-regionen-oppdatering-180418.pdf> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Lifos (Migrationsverket), *Temarapport: Afghanistan. Inrikesflyg till Jalalabad*, 24/05/2016, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=37400> [geraadpleegd op 28/01/2018]

Lifos (Migrationsverket), *Temarapport: Inrikesflyg i Afghanistan*, 28/09/2016, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38240> [geraadpleegd op 28/01/2018]

Lifos (Migrationsverket), *Temarapport: Inrikesflyg i Afghanistan (version 2.0)*, 23/01/2018, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=40802> [geraadpleegd op 28/01/2018]

Lifos (Migrationsverket), *Säkerhetsläget i Afghanistan*, 04/12/2018, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=46235> [geraadpleegd op 14/02/2019]

Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Afghanistan*, 30/11/2016, [https://www.dienstterugkeerenvertrek.nl/binaries/Algemeen%20Ambtsbericht%20Afghanistan%20\(november%202016\)_tcm49-218360.pdf](https://www.dienstterugkeerenvertrek.nl/binaries/Algemeen%20Ambtsbericht%20Afghanistan%20(november%202016)_tcm49-218360.pdf) [geraadpleegd op 15/01/2018]

Mumtaz W., *Three Faces of Shafa. Land Ownership on Trial in Ningarhar*, in: *Revue des mondes musulmans et de la Méditerranée* [En ligne], 06/2013, <http://journals.openedition.org/remmm/8071> [geraadpleegd op 24/01/2018]

New York Times (The) (NYT), *On Afghan Road, Scenes of Beauty and Death*, 07/02/2010, <https://www.nytimes.com/2010/02/08/world/asia/08road.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Night-Vision Attacks in Afghanistan Are on the Rise*, 15/04/2018, <https://www.nytimes.com/2018/04/15/world/asia/afghanistan-attacks-schools.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Suicide Bombing on Afghan Education Department Kills 12*, 11/07/2018, <https://www.nytimes.com/2018/07/11/world/asia/afghanistan-jalalabad-attack.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Extremists Kill 2 at Afghan School for Midwives, but Students Escape*, 28/07/2018, <https://www.nytimes.com/2018/07/28/world/asia/afghanistan-midwife-center.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Afghan army steps in after attacks from ISIS*, 31/07/2018, <https://www.nytimes.com/2018/07/31/world/asia/afghanistan-isis-civilians.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Afghan army takes over after ISIS attacks a refugee office*, 31/07/2018, <https://www.nytimes.com/2018/07/31/world/asia/afghanistan-isis-civilians.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Taliban surge routs ISIS in Afghanistan*, 01/08/2018, <https://www.nytimes.com/2018/08/01/world/asia/afghanistan-taliban-isis.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *The Death Toll for Afghan Forces Is Secret. Here's Why*, 21/09/2018, <https://www.nytimes.com/2018/09/21/world/asia/afghanistan-security-casualties-taliban.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Election rally bombing in Afghanistan heightens security fears*, 02/10/2018, <https://www.nytimes.com/2018/10/02/world/asia/afghanistan-election-rally-bombing.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

New York Times (The) (NYT), *Afghan War Casualty Report: Nov. 30-Dec. 6*, 07/12/2018, <https://www.nytimes.com/2018/12/07/magazine/afghan-war-casualty-report.html> [geraadpleegd op 19/02/2019]

Norwegian Afghanistan Committee, *Midwives graduate in Nangarhar Province*, 22/01/2013, <http://www.afghanistan.no/Artikler/1869.html> [geraadpleegd op 13/02/2018]

NRC (Norwegian Refugee Council), *School staff beheaded, arson attack in Nangarhar*, 02/07/2018, <https://www.nrc.no/news/2018/july/school-staff-beheaded-arson-attack-in-nangarhar/> [geraadpleegd op 11/02/2019]

Office Of The President (Islamic Republic of Afghanistan), *Nangarhar Provincial Profile*, s.d., <https://president.gov.af/en/nangarhar/> [geraadpleegd op 24/01/2018]

Oxfam (Kamminga J., Zaki A.), *Returning to fragility: exploring the link between conflict and returnees in Afghanistan*, 31/01/2018, <https://www.oxfam.org/en/research/returning-fragility-exploring-link-between-conflict-and-returnees-afghanistan> [geraadpleegd op 01/02/2018]

Oxfam, *Emergency Market Mapping and Analysis Labour and Housing Market Systems in Nangarhar Province, Eastern Afghanistan*, 12/05/2017, http://fscluster.org/sites/default/files/documents/nangarhar_emma_report_-_final_12th_may_2017.pdf [geraadpleegd op 06/06/2017]

Pajhwok Afghan News, *Kabul-Jalalabad road accidents claim 200 lives*, 20/03/2013, <https://www.pajhwok.com/en/2013/03/20/kabul-jalalabad-road-accidents-claim-200-lives> [geraadpleegd op 04/02/2019]

- Pajhwok Afghan News, *Background Profile of Nangarhar*, 03/06/2013, <http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-nangarhar> [geraadpleegd op 08/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *2 dead, 3 injured in Jalalabad explosion*, 16/07/2013, <https://www.pajhwok.com/en/2013/07/16/2-dead-3-injured-jalalabad-explosion> [geraadpleegd op 09/06/2017]
- Pajhwok Afghan News, *Urban master plan launched for Jalalabad city*, 30/04/2014, <https://www.pajhwok.com/en/photo/230319> [geraadpleegd op 07/02/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Japan to help renovate Hada Museum in Nangarhar*, 10/02/2016, <https://www.pajhwok.com/en/2016/02/10/japan-help-renovate-hada-museum-nangarhar> [geraadpleegd op 12/12/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Shelter remains major problem of returnees*, 18/12/2016, <https://www.pajhwok.com/en/2016/12/18/shelter-remains-major-problem-returnees> [geraadpleegd op 15/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Initial work on Nangarhar civil airport to begin soon*, 02/01/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/01/02/initial-work-nangarhar-civil-airport-begin-soon> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Nangarhar Sikh community's children want building for school*, 25/02/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/02/25/nangarhar-sikh-community%E2%80%99s-children-want-building-school> [geraadpleegd op 12/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *IS recruiter held in Kunar; 3 injured in Nangarhar blast*, 09/05/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/05/09/recruiter-held-kunar-3-injured-nangarhar-blast> [geraadpleegd op 10/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Jalalabad Municipality Meeting*, 05/07/2017, <https://www.pajhwok.com/en/node/488089> [geraadpleegd op 11/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Nangarhar govt fails on security front: activists*, 16/07/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/07/16/nangarhar-govt-fails-security-front-activists> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Jalalabad moneychangers say received life threats*, 05/08/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/08/05/jalalabad-moneychangers-say-received-life-threats> [geraadpleegd op 18/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Kabul-Jalalabad road accident leaves 1 dead*, 02/09/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/09/02/kabul-jalalabad-road-accident-leaves-1-dead> [geraadpleegd op 15/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Doctors, druggists go on strike in Jalalabad*, 18/09/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/09/18/doctors-druggists-go-strike-jalalabad> [geraadpleegd op 12/01/2018]
- Pajhwok Afghan News, *2 development projects executed in Nangarhar*, 23/01/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/01/23/2-development-projects-executed-nangarhar> [geraadpleegd op 14/02/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Work on 40-meter wide road kicks off in Nangarhar*, 24/01/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/01/24/work-40-meter-wide-road-kicks-nangarhar> [geraadpleegd op 11/02/2018]
- Pajhwok Afghan News, *New fruit market worth \$3m opens in Nangarhar*, 06/02/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/02/06/new-fruit-market-worth-3m-opens-nangarhar> [geraadpleegd op 12/02/2018]
- Pajhwok Afghan News, *Grenades lobbed into cricketer's house in Nangarhar*, 13/02/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/02/13/grenades-lobbed-cricketer%E2%80%99s-house-nangarhar> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *3 tribal elders killed, 2 wounded in Nangarhar explosion*, 20/02/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/02/20/3-tribal-elders-killed-2-wounded-nangarhar-explosion> [geraadpleegd op 04/02/2019]

- Pajhwok Afghan News, *Nangarhar hajj director, driver killed in suicide blast*, 07/03/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/03/07/nangarhar-hajj-director-driver-killed-suicide-blast> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *3 killed, 8 wounded in Jalalabad blast*, 19/03/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/03/19/3-killed-8-wounded-jalalabad-blast> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Taliban's target killer gang held in Jalalabad*, 25/03/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/03/25/taliban%E2%80%99s-target-killer-gang-held-jalalabad> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Laghman accident leaves 1 dead, 5 injured*, 29/03/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/03/29/laghman-accident-leaves-1-dead-5-injured> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Mayor Introduced ceremony; Nangarhar*, 05/04/2018, <https://www.pajhwok.com/en/node/511149> [geraadpleegd op 15/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *3 Nangarhar university police guards killed*, 15/04/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/15/3-nangarhar-university-police-guards-killed> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Blast near voter registration center leaves 7 injured, Explosion near a mosque and voter registration center in Jalalabad city*, 29/04/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/29/blast-near-voter-registration-center-leaves-7-injured> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *10 dead, 40 wounded in Jalalabad suicide attack, gunfire*, 13/05/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/13/10-dead-40-wounded-jalalabad-suicide-attack-gunfire> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Jalalabad girls' schools closed after Daesh threats*, 05/06/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/06/05/jalalabad-girls%E2%80%99-schools-closed-after-daesh-threats> [geraadpleegd op 15/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *15 killed, 45 injured in Nangarhar blast*, 17/06/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/06/17/15-killed-45-injured-nangarhar-blast> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Security checkpoint in Nangarhar falls to Taliban*, 24/06/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/06/27/security-checkpoint-nangarhar-falls-taliban> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Jalalabad dwellers feel insecure after blast in highly protected area*, 02/07/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/07/02/jalalabad-dwellers-feel-insecure-after-blast-highly-protected-area> [geraadpleegd op 15/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *4 worshippers killed in Nangarhar mosque shooting*, 23/07/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/07/23/4-worshippers-killed-nangarhar-mosque-shooting> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Jalalabad residents concerned at growing insecurity*, 29/07/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/07/29/jalalabad-residents-concerned-growing-insecurity> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Daesh centers exist in Jalalabad, claims Hazrat Ali*, 30/07/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/07/30/daesh-centers-exist-jalalabad-claims-hazrat-ali> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Jalalabad siege leaves 15 dead, as many wounded*, 31/07/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/07/31/jalalabad-siege-leaves-15-dead-many-wounded> [geraadpleegd op 04/02/2019]
- Pajhwok Afghan News, *Jalalabad suicide bombing leaves 3 ANA soldiers dead*, 05/08/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/08/05/jalalabad-suicide-bombing-leaves-3-ana-soldiers-dead> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *Jalalabad: Child killed, 4 injured in serial bombings*, 11/09/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/09/11/jalalabad-child-killed-4-injured-serial-bombings> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *7 dead, 10 injured in Laghman accident*, 14/09/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/09/14/7-dead-10-injured-laghman-accident> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *Girls school's admin office blown up in Nangarhar*, 11/10/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/10/11/girls-school%E2%80%99s-admin-office-blown-nangarhar> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *1 police killed, another wounded in Jalalabad shooting*, 13/10/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/10/13/1-police-killed-another-wounded-jalalabad-shooting> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *5 civilians claimed killed in Nangarhar operation*, 22/10/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/10/22/5-civilians-claimed-killed-nangarhar-operation> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *Unknown gunmen kidnap private television director in Nangarhar*, 05/12/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/12/05/unknown-gunmen-kidnap-private-television-director-nangarhar> [geraadpleegd op 19/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *Several Nangarhar's villages cleared of insurgents*, 16/12/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/12/16/several-nangarhar%E2%80%99s-villages-cleared-insurgents> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok Afghan News, *6 killed in a traffic mishap on Kabul-Jalalabad highway*, 07/02/2019, <https://www.pajhwok.com/en/2019/02/07/6-killed-traffic-mishap-kabul-jalalabad-highway> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Pajhwok, *Nangarhar journalists worried after colleague kidnapped*, 05/12/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/12/05/nangarhar-journalists-worried-after-colleague-kidnapped> [geraadpleegd op 19/02/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Three Tribal Elders, Nine Police Killed In Afghanistan*, 20/02/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-jalalabad-blast-elders-killed/29050660.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *At Least 31 Suspected Militants Killed In Afghanistan, Army Says*, 06/03/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-ground-air-strikes-militants-killed/29082143.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Afghan Religious Official Killed By Suicide Bomber*, 07/03/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-suicide-bomber-haqqani-religious-official-killed-nangarhar/29084905.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Three Killed In Blast Outside Hekmatyar Rally In Afghanistan*, 19/03/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-blast-jalalabad-hekmatyar-3-killed/29109003.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Ten Killed In Attack In Eastern Afghanistan*, 13/05/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-suicide-bombers-gunmen-attack-tax-office-jalalabad/29223928.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *UN Condemns Deadly Attack On Afghan Cricket Match*, 19/05/2018, <https://www.rferl.org/a/explosions-cricket-match-jalalabad-kill-at-least-eight-nangarhar-province-afghan/29236802.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Attacks Across Afghanistan Kill Dozens*, 11/06/2018, <https://www.rferl.org/a/taliban-attack-roadside-bomb-kill-more-than-20-in-afghanistan/29283016.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Second Afghan Suicide Bombing In Two Days Mars Holiday Cease-Fire*, 17/06/2018, <https://www.rferl.org/a/death-toll-from-suicide-bombing-in-afghanistan-rises-to-36/29293439.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Suicide Attacker Targets Hindus, Sikhs In Eastern Afghanistan*, 01/07/2018, <https://www.rferl.org/a/suicide-attacker-targets-hindus-sikhs-in-eastern-afghanistan/29330537.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *At Least 12 Killed In Jalalabad Suicide Bombing Claimed By IS*, 10/07/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-jalalabad-suicide-bombing-killed/29354568.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *At Least Two Killed In Blast Near Election Office In Eastern Afghanistan*, 26/08/2018, <https://www.rferl.org/a/at-least-two-killed-in-blast-near-election-office-in-eastern-afghanistan/29453663.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Death Toll In Suicide Attack In Eastern Afghanistan Soars To 68*, 12/09/2018, <https://www.rferl.org/a/suicide-attack-bombings-strike-eastern-afghanistan/29483707.html> [geraadpleegd op 25/01/2019]

REACH, *Nangarhar Informal Settlement Profiling*, 01/2017, http://www.reachresourcecentre.info/system/files/resource-documents/reach_afg_factsheet_nangarhar_informal_settlement_booklet_january2017_1.pdf [geraadpleegd op 22/01/2018]

Reporters Sans Frontières (RSF), *TV station owner abducted in Jalalabad*, 11/12/2018, <https://rsf.org/en/news/tv-station-owner-abducted-jalalabad> [geraadpleegd op 19/02/2019]

Resolute Support (RS), *U.S. Forces in Afghanistan Strike Islamic State Leader; Maintain Pressure on Terror Network*, 02/09/2018, <https://rs.nato.int/news-center/press-releases/2018-press-releases/us-forces-in-afghanistan-strike-islamic-state-leader-maintain-pressure-on-terror-network.aspx> [geraadpleegd op 04/02/2019]

Reuters, *Taliban attacks NATO air base in east Afghanistan*, 21/06/2014, <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attacks/taliban-attacks-nato-air-base-in-east-afghanistan-idUSKBN0EW0VG20140621> [geraadpleegd op 09/02/2018]

Reuters, *Pakistan PM orders border re-opening amid tense Afghanistan ties*, 20/03/2017, <https://www.reuters.com/article/us-pakistan-afghanistan/pakistan-pm-orders-border-re-opening-amid-tense-afghanistan-ties-idUSKBN16R0P0> [geraadpleegd op 08/02/2018]

Samuel Hall, NRC, IDMC, *Challenges to IDPs' Protection in Afghanistan*, 24/01/2018, (commissioned by NRC/IDMC and funded by the European Union and the Norwegian Ministry of Foreign Affairs), https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/escaping-war-where-to-next2/nrc_idp_escaping-war_where-to-next.pdf [geraadpleegd op 15/02/2018]

Samuel Hall, *Urban Poverty Report: A Study of Poverty, Food Insecurity and Resilience in Afghan Cities*, 31/01/2014, <http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2014/11/DRC-PIN-Urban-Poverty-Report.pdf> [geraadpleegd op 15/01/2018]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/01/2018, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-01-30qr.pdf> [geraadpleegd op 01/02/2018]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/07/2018, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-07-30qr.pdf> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/10/2018, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-10-30qr.pdf> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/01/2019, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-01-30qr.pdf> [geraadpleegd op 04/02/2019]

TerrorMonitor.org (@Terror_Monitor), *#AFGHANISTAN #IslamicState Claims Missile Attack On #US Military Base In #Jalalabad. #TerrorMonitor* [Twitter post], 20/02/2018, https://twitter.com/Terror_Monitor/status/965910191383482373 [geraadpleegd op 05/02/2019]

TerrorMonitor.org (@Terror_Monitor), #AFGHANISTAN #Taliban Claims Missile Attacks On #Jalalabad Airport. #TerrorMonitor [Twitter post], 16/04/2018, https://twitter.com/Terror_Monitor/status/985839330383015937 [geraadpleegd op 05/02/2019]

The Diplomat (Gady F.-Z.), *Next Stop Jalalabad: Traveling on One of the World's Most Dangerous Roads*, 13/12/2015, <https://thediplomat.com/2015/12/next-stop-jalalabad-traveling-on-one-of-the-worlds-most-dangerous-roads/> [geraadpleegd op 15/02/2018]

The Guardian, *Afghanistan: gunmen kill and wound staff at midwife training centre*, 28/07/2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/jul/28/afghanistan-gunmen-jalalabad-nangarhar-midwife-training-centre> [geraadpleegd op 05/02/2019]

The New Arab, *In Nangarhar province, Afghanistan, violence is committed by all sides*, 25/01/2018, <https://www.alaraby.co.uk/english/indepth/2018/1/25/never-ending-trauma-plagues-afghanistan> [geraadpleegd op 14/02/2018]

Tolo News, *Taliban Attack US Military Base, Jalalabad Airport*, 02/12/2012, <http://www.tolonews.com/afghanistan/taliban-attack-us-military-base-jalalabad-airport> [geraadpleegd op 15/02/2018]

Tolo News, *Nangarhar Residents Claim Foreign Airstrike Targeted Civilians*, 24/07/2017, <https://www.tolonews.com/afghanistan/nangarhar-residents-claim-foreign-airstrike-targeted-civilians> [geraadpleegd op 12/02/2018]

Tolo News, *Nangarhar Investors Concerned Over Their Safety*, 15/09/2017, <http://www.tolonews.com/business/nangarhar-investors-concerned-over-their-safety> [geraadpleegd op 13/02/2018]

Tolo News, *Threats Against Forex Dealers On Rise In Nangarhar*, 29/12/2017, <http://www.tolonews.com/afghanistan/threats-against-forex-dealers-rise-nangarhar> [geraadpleegd op 06/02/2018]

Tolo news, *Surkh Rod Residents Concerned About Growing Insecurity*, 24/02/2018, <https://www.tolonews.com/afghanistan/surkh-rod-residents-concerned-about-growing-insecurity> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Tribune, *Torkham, Chaman border crossing reopen for trade, traffic*, 21/10/2018, <https://tribune.com.pk/story/1830756/3-two-days-hiatus-pak-afghan-border-crossing-torkham-reopened/> [geraadpleegd op 14/02/2019]

UN-Habitat, *Breaking the Rural-Urban Divide (discussion paper)*, 01/2016, http://www.fukuoka.unhabitat.org/projects/afghanistan/pdf/DP1_English.pdf [geraadpleegd op 24/01/2018]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan. Mid-Year Report 2010. Protection of Civilians in Armed Conflict 2010*, 08/2010, http://unama.unmissions.org/sites/default/files/august102010_mid-year_report_2010_protectionofciviliansinarmed_conflict.pdf [geraadpleegd op 16/06/2017]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan. Annual Report 2014. Protection of civilians in armed conflict*, 02/2015, <http://unama.unmissions.org/sites/default/files/2014-annual-report-on-protection-of-civilians-final.pdf> [geraadpleegd op 16/06/2017]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan. Annual Report 2016. Protection of civilians in armed conflict*, 02/2017, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_annual_report_2016_final280317.pdf [geraadpleegd op 15/02/2018]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan. Annual Report 2017. Protection of civilians in armed conflict*, 15/02/2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2017_final_150218.pdf [geraadpleegd op 15/02/2019]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Protection Of Civilians In Armed Conflict: Election-related attacks and abuses during the initial voter registration period*, 10/05/2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_-_special_report_-_election-related_attacks_and_abuses_may_2018_english.pdf [geraadpleegd op 05/02/2019]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Midyear Update On The Protection Of Civilians In Armed Conflict: 1 January To 30 June 2018*, 15/07/2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_update_2018_15_july_english.pdf [geraadpleegd op 05/02/2019]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict. Special Report Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices*, 07/10/2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_special_report_suicide_and_other_ied_devices_october_2018_-_english.pdf [geraadpleegd op 05/02/2019]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Quarterly Report On The Protection Of Civilians In Armed Conflict: 1 January To 30 September 2018*, 10/10/2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_3rd_quarter_report_2018_10_oct.pdf [geraadpleegd op 05/02/2019]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Special Report: 2018 Elections Violence*, 03/11/2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/special_report_on_2018_elections_violence_november_2018.pdf [geraadpleegd op 05/02/2019]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan. Protection of civilians in armed conflict. Annual Report 2018*, 24/02/2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2018_final_24_feb_2019_v3.pdf [geraadpleegd op 25/02/2019]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Civilian Deaths From Afghan Conflict In 2018 At Highest Recorded Level – Un Report*, 24/02/2019, <https://unama.unmissions.org/civilian-deaths-afghan-conflict-2018-highest-recorded-level-%E2%80%93-un-report> [geraadpleegd op 25/02/2019]

United Nations Children's Fund (UNICEF) (Foster N.), *Fleeing conflict, displaced children find solace and education in community-based schools*, 25/05/2016, <https://medium.com/@UNICEFAfghanistan/fleeing-conflict-displaced-children-find-solace-and-education-in-community-based-schools-3c5b22306936> [geraadpleegd op 18/01/2018]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan: Estimated Population 2016/2017*, 11/08/2016, https://data.humdata.org/dataset/914eb41e-adbc-4b1b-9ab3-b3787f3c7191/resource/575d52da-9de3-4cf3-87b8-e87c78634396/download/AFG_CSOPOP_DISTRICT_2016_2017_OCHA_20160811.xlsx [geraadpleegd op 06/06/2017]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan 2017: Humanitarian Response Plan: First Quarter Report of Financing, Achievements and Response Challenges*, 18/05/2017 <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-2017-humanitarian-response-plan-first-quarter-report> [geraadpleegd op 31/07/2017]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2018)*, 01/12/2017, https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afg_2018_humanitarian_needs_overview_5.pdf [geraadpleegd op 06/02/2018]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Inter-Cluster mission to the Eastern Region 10 – 12 December 2017*, 21/12/2017, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/icct_mission_to_the_er_10-12_dec_final.pdf [geraadpleegd op 06/02/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan weekly field report. Week of 19 – 25 February 2018*, 26/02/2018, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180226_afghanistan_weekly_field_report_19-25_february_2018_en_0.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Bulletin. Afghanistan. Issue 73, 1-28 February 2018*, 25/03/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180325_o cha_afghanistan_monthly_humanitarian_bulletin_february_2018_en.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan weekly field report. 21 – 27 May 2018*, 28/05/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180528_a fghanistan_weekly_field_report_21_-_27_may_2018.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *2018 Humanitarian Response Plan. Mid-year review*, 06/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_hrp_2018_mid_year_review.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Bulletin Afghanistan. Issue 77. 1 - 30 June 2018*, 24/07/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180724_o cha_afghanistan_monthly_humanitarian_bulletin_june_2018_en.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan Weekly Field Report. 10–16 September 2018*, 17/09/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180917_a fghanistan_weekly_field_report_10_-_16_september_en.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan Weekly Field Report. 17–23 September 2018*, 24/09/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180924-afghanistan_weekly_field_report_17_-_23_september_en.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan weekly field report. 12 – 19 November 2018*, 21/11/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_weekly_field_report_12_-_19_november.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Needs Overview (2019)*, 06/12/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_2019_h umanitarian_needs_overview.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Afghanistan weekly field report. 04 – 09 December 2018*, 10/12/2018,

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_weekly_field_report_-_04_december_-_09_december_2018.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Response Plan. January 2018 – December 2021*, 12/2018,

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_2019_humanitarian_response_plan.pdf [geraadpleegd op 22/01/2019]

United Nations Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 27/02/2018,

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sq_report_on_afghanistan_27_february.pdf [geraadpleegd op 29/01/2019]

United Nations Secretary-General (UNSG), *The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security*, 06/06/2018,

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sq_report_on_afghanistan_6_june.pdf [geraadpleegd op 29/01/2019]

United Nations Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 10/09/2018,

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sq_report_on_afghanistan_10_sept.pdf [geraadpleegd op 29/01/2019]

United Nations Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 07/12/2018, <https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg-report-on-afghanistan-7-december-2018.pdf> [geraadpleegd op 29/01/2019]

United States Agency for International Development (USAID), *Afghanistan. Infrastructure*, nd, <https://www.usaid.gov/afghanistan/infrastructure> [geraadpleegd op 15/02/2019]

United States Agency for International Development (USAID), *Land reform in Afghanistan (LARA) Jalalabad City profile*, 03/2013, http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00KKSR.pdf [geraadpleegd op 06/06/2017]

United States Agency for International Development (USAID), *Mapping a Future for Jalalabad*, 13/02/2012, <https://reliefweb.int/report/afghanistan/mapping-future-jalalabad> [geraadpleegd op 06/02/2018]

Wadsam Afghan Business Portal News, *Electricity transformer installed in Jalalabad resolves 75% of load shedding*, 10/06/2017, <http://wadsam.com/afghan-business-news/electricity-transformer-installed-jalalabad-resolves-75-load-shedding-232/> [geraadpleegd op 03/02/2018]

Washington Post, *With truce looming, Kabul attack kills 13*, 12/06/2018, <https://global.factiva.com> [geraadpleegd op 03/02/2019]

Washington Post, *Afghan east plagued by ever-growing number of terror attacks*, 06/08/2018, <https://global.factiva.com> [geraadpleegd op 03/02/2019]

Washington Post, *Another attack in Afghanistan kills at least 11*, 12/07/2018, <https://global.factiva.com> [geraadpleegd op 03/02/2019]

Washington Post, *Death toll in Afghan attack rises to 68; possible link to police chief probed*, 13/09/2018, <https://global.factiva.com> [geraadpleegd op 03/02/2019]

World Health Organization (WHO), United States Agency for International Development (USAID), iMMAP, *Attacks on Health Care in Afghanistan: January 2018 - November 2018*, 19/12/2018, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/attacks_on_health_november_2018.pdf [geraadpleegd op 10/02/2019]

Lijst van geconsulteerde bronnen

Amnesty International, *European states should stop forcing people to danger in Afghanistan*, 08/10/2018, <https://www.amnesty.org/download/Documents/ASA1192622018ENGLISH.pdf> [geraadpleegd op 03/02/2019]

Organisation Suisse d'Aide aux Réfugiés (OSAR), *Afghanistan: les conditions de sécurité actuelles*, 12/09/2018, <https://www.osar.ch/assets/herkunftslander/mittlerer-osten-zentralasien/afghanistan/180912-afq-update-sicherheit-f.pdf> [geraadpleegd op 10/02/2019]

UNHCR, *UNHCR Eligibility Guidelines For Assessing The International Protection Needs Of Asylum-Seekers From Afghanistan*, 30/08/2018, <https://www.refworld.org/docid/5b8900109.html> [geraadpleegd op 03/02/2019]

Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, *Thematisch Ambtsbericht Veiligheidssituatie in Afghanistan*, 15/06/2018, <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/ambtsberichten/2018/06/15/thematisch-ambtsbericht-veiligheidssituatie-in-afghanistan-mei-2018/tab+veiligheidssituatie+afghanistan+mei+2018+zvb.pdf> [geraadpleegd op 15/02/2019]

Westerse veiligheidsmedewerker, senior analist, e-mail, 07/02/2019. [De contactpersoon wenst uitdrukkelijk anoniem te blijven]